

EINDRAPPORT

Procesevaluatie Meer uren werkt!

IN OPDRACHT VAN

Ministerie van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid

AUTEUR

Henk Tissing
Sabine Herder

MET MEDEWERKING VAN

Marlies de Groot

Februari 2026

Inhoud

1. Inleiding	1
2. Context Meer uren werkt!	5
3. Belangstelling en deelname	15
4. Voorbereiding en uitvoering	31
5. Conclusies en bouwstenen	42
Bijlage I Literatuurlijst	48
Bijlage II Beantwoording onderzoeksvragen	50

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Krapte op de arbeidsmarkt is een urgent maatschappelijk probleem in Nederland. Hierdoor komt de kwaliteit van de maatschappelijke dienstverlening van sectoren zoals de kinderopvang, zorg & welzijn en onderwijs in toenemende mate onder druk te staan. Tegelijkertijd is Nederland koploper waar het gaat om deeltijdwerken. Nergens in Europa ligt het aandeel van de beroepsbevolking dat in deeltijd werkt zo hoog als in Nederland. Het voorgaande impliceert dat uitbreiding van het gemiddeld aantal uren dat in deeltijd wordt gewerkt een belangrijke oplossingsrichting kan vormen voor tekorten op de arbeidsmarkt.

Om hier invulling aan te geven heeft Universiteit Utrecht, in samenwerking met het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, het **programma Meer uren werkt!** geïnitieerd. Dit programma heeft een looptijd van 2024 tot en met 2033 en wordt gefinancierd vanuit het Nationaal Groeifonds. In de eerste fase van dit programma (2024-2029) is 30 miljoen euro beschikbaar voor de ontwikkeling, uitvoering, evaluatie en opschaling van interventies die bij kunnen dragen aan uitbreiding van het gemiddeld aantal uren dat in deeltijd wordt gewerkt. Onderdeel van deze fase is de **Tijdelijke subsidieregeling onderzoek interventies ter uitbreiding arbeidstijd**, kortweg aangeduid als de **regeling Meer uren werkt!** Met deze regeling wordt beoogd om arbeidsorganisaties (in de drie sectoren) aan te zetten om deel te nemen aan wetenschappelijk onderzoek naar de effectiviteit van interventies om de deeltijdfactor te verhogen. In totaal worden in de regeling zeven typen interventies onderscheiden, waarbij vijf van deze interventies specifiek bedoeld zijn voor de kinderopvang, zorg & welzijn en het onderwijs. Het wetenschappelijk onderzoek wordt uitgevoerd door de Universiteit Utrecht.

Via **openstellingen** van de regeling kunnen sectorfondsen, (regionale) samenwerkingsverbanden en (vanaf de tweede openstelling) het bevoegd gezag van onderwijsinstellingen subsidie aanvragen om een interventie bij arbeidsorganisaties uit hun achterban/organisatie te implementeren, zodat de Universiteit Utrecht deze op effectiviteit kan onderzoeken. In de eerste openstelling, die begin vorig jaar georganiseerd werd, werd slechts één aanvraag ingediend. Dit was voor het ministerie van SZW aanleiding om de regeling op een aantal punten aan te passen en daarmee toegankelijker en aantrekkelijker te maken voor aanvragers. De aangepaste regeling is in de periode 2 tot 20 juni 2025 opnieuw opengesteld en heeft dertien nieuwe aanvragen opgeleverd.

Op verzoek van het ministerie van SZW heeft Bureau Bartels een **procesevaluatie** van de eerste twee openstellingen, die respectievelijk in januari en juni 2025 geopend waren, van de regeling Meer uren werkt! uitgevoerd.¹ Deze evaluatie heeft plaatsgevonden in de periode augustus 2025 tot en met februari 2026. In deze rapportage presenteren we onze bevindingen.

¹ Eind van het jaar is de regeling voor een derde keer opengesteld (die opnieuw geresulteerd heeft in één aanvraag), maar deze openstelling valt buiten de scope van deze evaluatie.

1.2 Doel en aanpak procesevaluatie

Het **doel** van de procesevaluatie was het beantwoorden van de volgende vraag:

Hoe is de voorbereiding en uitvoering van de openstellingen van de regeling 'Meer uren werkt!' verlopen, wat zijn tussentijdse resultaten en welke lessen voor de toekomst zijn er uit de procesevaluatie te destilleren?

Voor de evaluatie is een aantal onderzoeksactiviteiten uitgevoerd. Deze activiteiten kunnen onderverdeeld worden in vier fases: deskresearch, veldwerk, analyse en rapportage.

Deskresearch

De eerste stap bestond uit deskresearch. Hiervoor hebben we relevante documenten bestudeerd, waaronder het programmavoorstel voor Meer uren werkt! en het Addendum, de publicaties van de regeling in de Staatcourant en ander online informatiemateriaal over de regeling. Daarnaast zijn de gegevens van de ingediende subsidieaanvragen, vragenbrieven en toekenningen voor de subsidieregeling geanalyseerd. Doel van de deskresearch was om de context, voorbereiding en invulling van de subsidieregeling te doorgronden en het veldwerk goed voor te bereiden.

Veldwerk

De kern van deze procesevaluatie betrof het raadplegen van verschillende typen betrokken. Allereerst hebben we (tien) **sleutelpersonen** geraadpleegd die betrokken zijn bij de voorbereiding en/of uitvoering van de regeling. Het ging hierbij om vertegenwoordigers van het ministerie van SZW (zowel directie Arbeidsverhoudingen, directie Kinderopvang als eenheid Uitvoering van Beleid (UVB) van de SZW-directie DSU), het ministerie van OCW, het ministerie van VWS en Universiteit Utrecht. Ook zijn drie partners uit het consortium voor het programma Nationaal Groeifonds – Het Potentieel Pakken, TNO en WOMEN Inc. – geconsulteerd, omdat zij belangrijk zijn geweest voor het gedachtegoed van het gehele programma Meer uren werkt!.

De tweede respondentgroep bestond uit organisaties die in één of beide openstellingen een subsidieaanvraag ingediend hebben (hierna '**aanvragers**' genoemd). Deze onderzoeksgroep is nagenoeg volledig betrokken in de procesevaluatie: zes van de zeven aanvragers, die in totaal 14 aanvragen hebben ingediend, zijn via videobellen of een telefonisch interview geraadpleegd. Bij deze

aanvragers ging het om vier partijen met één of meerdere gehonoreerde subsidieaanvragen, één aanvrager met een afgewezen aanvraag en één aanvrager die de aanvraag teruggetrokken heeft. De zevende aanvrager – met een afwijzing van de subsidie – bleek onbereikbaar.

Vanuit de optiek van de achterblijvende belangstelling was het ook relevant om zicht te krijgen op de achtergronden van niet-gebruik van de subsidieregeling. Vandaar dat ook twintig **'niet-aanvragers'** in de evaluatie zijn geconsulteerd via telefonische interviews. Dit zijn vertegenwoordigers van partijen die wel tot de doelgroep van de subsidieregeling behoren, maar geen aanvraag hebben gedaan.² Hierbij is onderscheid gemaakt tussen zij die wel een voorlichtingsbijeenkomst over de regeling hebben bijgewoond (hierna 'geïnteresseerden' genoemd) en partijen die hier niet op af zijn gekomen maar wel tot de doelgroep behoren (aangeduid als 'potentiële aanvragers').

Er zijn ook telefonische interviews afgenomen met alle vijf **interventiepartners** die betrokken zijn bij één of meerdere gehonoreerde aanvragen de implementatie van de interventies verzorgen. Met uitzondering van één bedrijf dat gericht is op het onderwijs, zijn deze interventiepartners actief in uiteenlopende sectoren. De interventies worden geïmplementeerd bij **deelnemende organisaties** uit de achterban van aanvragende partijen. Om onder meer na te gaan wat hen aantrekt om deel te gaan nemen, zijn contactpersonen van een achttal deelnemende organisaties telefonisch geconsulteerd. Deze zijn geselecteerd en gemobiliseerd in samenspraak met de aanvragers van gehonoreerde projecten uit de zorg & welzijn en de kinderopvang. Bij de twee gehonoreerde projecten uit het onderwijs was dit niet mogelijk, omdat de in de aanvraag 'opgevoerde' scholen op het moment van de procesevaluatie nog niet geselecteerd en geïnformeerd waren.

In schema 1.1 geven we de aantallen waarnemingen in samenvattende zin weer.

Schema 1.1 Aantal waarnemingen per respondentgroep

Respondentgroep	Aantal
Sleutelpersonen	10
Aanvragers	6
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Met een gehonoreerde aanvraag ▪ Met een afgewezen/ingetrokken aanvraag 	4 2
Niet-aanvragers	20
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Geïnteresseerden ▪ Potentiële aanvragers 	7 13
Interventiepartners	5
Deelnemende organisaties	8
Totaal	49

Uit het schema blijkt dat de procesevaluatie een kwalitatief karakter had waarbij vanuit verschillende perspectieven ervaringen met de eerste twee openstellingen opgetekend zijn. Het aantal aanvragers en interventiepartners was beperkt, maar zijn (nagenoeg) compleet in de procesevaluatie betrokken. Bij niet-aanvragers – die per definitie uit een veel grotere groep dan aanvragers bestaat – is gestreefd

² Het gaat bij deze niet-aanvragers om sectorfondsen, brancheorganisaties, provincies die sectorale projecten ontplooiën en regionale sectorstructuren.

naar een spreiding over de drie doelsectoren en over typen niet-aanvragers (zie voetnoot 2). Bij de sector onderwijs is in de tweede openstelling ook het 'bevoegd gezag' van een school of scholengroep (hierna: schoolbestuur), dus de individuele werkgever, als doelgroep van de subsidieregeling toegevoegd. Bij de raadpleging van niet-aanvragers is een steekproef uit de vele honderden schoolbesturen uit het onderwijs achterwege gelaten.

Analyse

Om de onderzoeksvragen te beantwoorden zijn de verkregen gegevens en inzichten uit de deskresearch en het veldwerk geanalyseerd. Om de verkregen bevindingen verder te verdiepen en mogelijke lessen voor de toekomst op draagvlak te toetsen en aan te vullen, is een online toekomstsessie georganiseerd. Aan deze sessie hebben vertegenwoordigers van het ministerie van SZW, het ministerie van Onderwijs en de Universiteit Utrecht deelgenomen.

Rapportage

De procesevaluatie heeft geresulteerd in onderhavig rapport. De opbouw hiervan is als volgt. Hoofdstuk 2 geeft achtergrondinformatie over de context en de inhoud van de subsidieregeling Meer uren werkt!. Hierin worden ook de wijzigingen die in de tweede openstelling zijn doorgevoerd, toegelicht. In hoofdstuk 3 staat de belangstelling en deelname centraal. Daarin wordt ook ingegaan op de reden om al dan niet een subsidieaanvraag in te dienen. Vervolgens gaat hoofdstuk 4 in op de voorbereiding op de regeling, de voorlichting en communicatie, en de ervaringen met de aanvraag- en beoordelingsprocedure. Het rapport sluit in hoofdstuk 5 af met samenvattende conclusies, waarbij ook bouwstenen voor eventuele toekomstige openstellingen worden gepresenteerd. Deze bouwstenen kunnen ook gebruikt worden als besloten wordt om het bevorderen van deelname aan wetenschappelijk onderzoek op alternatieve wijze vorm te geven.

2. Context Meer uren werkt!

De subsidieregeling Meer uren werkt! is onderdeel van een groter programma gericht op vergroting van de deeltijdfactor. Alvorens de inhoud en invulling van de subsidieregeling toe te lichten, plaatsen we de subsidieregeling eerst in deze grotere context. Ook besteden we in dit hoofdstuk aandacht aan de wijzigingen die in de tweede openstelling doorgevoerd zijn om de regeling meer toegankelijk te maken en het aantal aanvragen te bevorderen.

2.1 Achtergrond Meer uren werkt!

Door krapte op de arbeidsmarkt komt de kwaliteit van maatschappelijke dienstverlening in bepaalde sectoren in Nederland steeds verder onder druk te staan.³ Vooral in sectoren als zorg & welzijn, kinderopvang en het onderwijs zijn structurele tekorten zichtbaar die invloed hebben op het functioneren van de samenleving. Niet alleen staat de zorgverlening, opvang en het onderwijs onder druk, ook hebben de tekorten in deze sectoren invloed op werkenden elders. Voorbeelden hiervan zijn schoolklassen die naar huis worden gestuurd omdat de docent ziek is, of ouders die niet meer uren kunnen werken omdat er geen plek is op de kinderopvang.

Meer dan de helft van de werkende beroepsbevolking heeft een deeltijdbaan. Voor werkenden in de genoemde sectoren ligt dit aandeel veel hoger. In de kinderopvang werkt 84% in deeltijd, in zorg & welzijn 69% en in het basisonderwijs 66%. Dit betekent dat een belangrijk potentieel aan arbeid bij de werkenden in deze sectoren onbenut blijft. Uitbreiding van deeltijdcontracten kan dan ook een bijdrage leveren aan het verminderen van de krapte op de arbeidsmarkt in deze sectoren.

Mensen die in deeltijd werken ervaren zichtbare en onzichtbare drempels op het moment dat zij meer uren willen werken. Dit kunnen drempels in de sociale omgeving zijn, zoals de genderstereotype norm dat vrouwen in deeltijd horen te werken als zij kinderen hebben. Ook binnen de arbeidsorganisatie kunnen drempels zijn, bijvoorbeeld omdat gewerkt wordt op ongunstige tijden om piekbelasting op te vangen. Als laatste kunnen drempels ook bij de deeltijder zelf liggen, bijvoorbeeld door een gebrek aan kennis over wat meer uren werken oplevert.

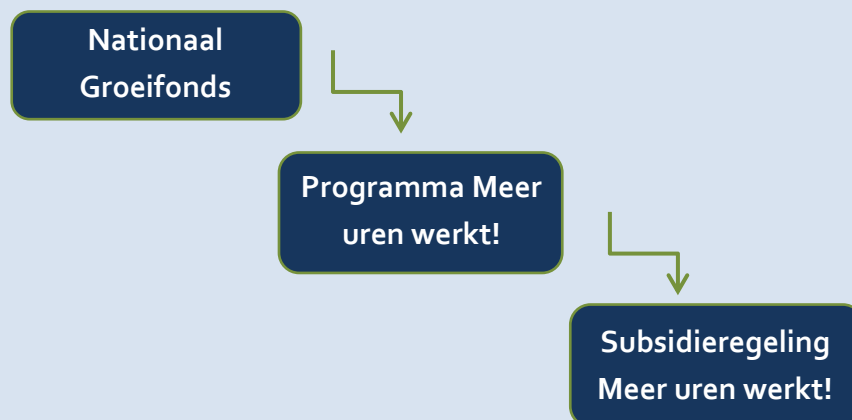
Het wegnemen van deze drempels in de sociale omgeving van deeltijders, in hun arbeidsorganisaties en bij henzelf, kan ertoe leiden dat deeltijders structureel meer uren gaan werken. Om meer inzicht te verkrijgen in deze drempels en hoe deze geslecht kunnen worden, is het **programma Meer uren werkt!** geïntroduceerd. Dit programma loopt van 2024 tot en met 2033 en heeft als doel om een nieuwe deeltijdcultuur te creëren waarin deeltijders die dat willen structureel gemiddeld 2,7 uur per week meer gaan werken. De extra gewerkte uren resulteren dan in een structureel hoger bbp van 1,06 miljard euro. Tevens streeft het programma naar het verlagen van verzuim onder werknemers en een

³ De navolgende informatie over het programma is gebaseerd op de volgende bron: Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, *Meer uren werkt! Een voorstel voor structurele benutting van talent op de arbeidsmarkt*, 1 februari 2023 of het Addendum bij dit voorstel.

betere kwaliteit van dienstverlening in maatschappelijke sectoren. Kern van het programma is wetenschappelijk onderzoek naar de opbrengsten en effectiviteit van interventies die aan deze doelen bij zouden kunnen dragen. Interventies die bewezen effectief zijn kunnen vervolgens uitgerold en opgeschaald worden om zoveel mogelijk effecten van het programma te realiseren.

Voor de financiering van dit programma heeft het ministerie van SZW – in samenspraak met het Future of Work Platform van de Universiteit Utrecht (UU) als mede-initiatiefnemer – een aanvraag ingediend bij het **Nationaal Groeifonds**. Vanuit dit fonds wordt geïnvesteerd in projecten die een grote bijdrage kunnen leveren aan duurzame en structurele economische groei.

Figuur 2.1 **Subsidieregeling Meer uren werkt! in bredere context**

Het programma kent een aantal fasen. In de **eerste fase** van dit programma (2024-2029) is vanuit het Nationaal Groeifonds 30 miljoen euro beschikbaar voor de ontwikkeling, uitvoering, evaluatie en opschaling van interventies die bij kunnen dragen aan uitbreiding van het gemiddeld aantal uren dat in deeltijd wordt gewerkt. Om voor het wetenschappelijk onderzoek voldoende massa en spreiding te realiseren, zijn er kritieke prestatie-indicatoren (KPI's) geformuleerd voor het aantal organisaties en werknemers die deelnemen aan de interventie. Deze KPI's hebben betrekking op:

- per interventie minimaal 30 onderzoekslocaties waar de interventie geïmplementeerd en onderzocht wordt;
- per interventie minimaal 390 werknemers die deze interventie aangeboden krijgen.⁴

Betrokken partijen bij het programma

Het ministerie van SZW is verantwoordelijk van het realiseren van het programma. De SZW-directie Arbeidsverhoudingen (AV) is – vanuit haar beleidsverantwoordelijkheid voor arbeidsmarkt – belast met de algehele coördinatie van en beleidsvorming voor het programma. Het Future of Work Platform van de UU is verantwoordelijk voor de coördinatie en uitvoering van het wetenschappelijk onderzoek, het monitoren en evalueren van de interventies en het ontwikkelen van nieuwe interventies. De kennisinstelling verzorgt de afstemming van de uitvoering van de interventie met de

⁴ Dit zijn werknemers die in de subsidieregeling tot de interventiegroep worden gerekend. Een min of meer vergelijkbaar aantal werknemers dient deel te nemen via de controlegroep (zie verderop). Voor de niet-sectorgebonden interventies geldt dat minimaal 1000 werknemers de interventie aangeboden krijgen.

andere partijen en stelt de wetenschappelijke randvoorwaarden vast. Daarnaast is de kennisinstelling verantwoordelijk voor het ontwikkelen van de vragenlijsten die werknemers van deelnemende organisaties dienen in te vullen.

Vanwege de doelsectoren die in het programma (en de subsidieregeling) centraal staan zijn ook de ministeries van OCW, VWS en de SZW-directie Kinderopvang betrokken. Voor de uitvoering van de subsidieregeling wordt een beroep gedaan op de eenheid UVB van de SZW-directie DSU.

In de aanloop tot de Groeifondsaanvraag is een consortium opgericht. Aan dit consortium wordt deelgenomen door sectorpartners in zorg & welzijn, kinderopvang en onderwijs, werkgevers- en werknemersorganisaties, maatschappelijke partners en kennisinstellingen. Als een vorm co-creatie is dit consortium actief betrokken geweest bij (het addendum op) het voorstel voor het programma Meer uren werkt!.

Subsidieregeling Meer uren werkt!

Het ministerie van SZW heeft – als onderdeel van het programma Meer uren werkt! – een subsidieregeling ontwikkeld om het wetenschappelijke onderzoek naar effectieve interventies voor uitbreiding van deeltijdcontracten te realiseren.⁵ Door subsidie beschikbaar te stellen voor de implementatie van interventies die vervolgens door de UU op effectiviteit worden onderzocht, wordt beoogd om voldoende deelname aan dit onderzoek te realiseren (en de KPI's op dit punt te realiseren). In de publicatie van de subsidieregeling in de Staatscourant wordt het doel van de regeling dan ook als volgt omschreven: "... onderzoeken welke interventies effectief zijn in het wegnemen van drempels om meer te gaan werken".⁶

Vanuit de context die hierboven is omschreven richt de subsidieregeling – en de interventies daarbinnen – zich in eerste instantie op de doelsectoren zorg & welzijn, kinderopvang en onderwijs. Aanvragers en deelnemende organisaties uit deze sectoren moeten om voor subsidie in aanmerking te komen bereid zijn om deel te nemen aan het wetenschappelijk onderzoek. Daar staat tegenover dat zij met de implementatie van de interventie de mogelijkheid geboden krijgen om werknemers op vrijwillige basis te stimuleren om meer uren te werken. In de volgende paragraaf lichten we de subsidieregeling verder toe.

Onderzoekscapient

De subsidieregeling is in de kern bedoeld om de deelname aan het wetenschappelijk onderzoek te bevorderen en de UU in staat te stellen om de opbrengsten en effectiviteit van de interventies vast te stellen. Om dit onderzoek adequaat uit te voeren heeft de UU wetenschappelijke randvoorwaarden gesteld die vertaald zijn naar de subsidieregeling. De volgende voorwaarden voor deelname zijn in de (aangepaste) subsidieregeling gesteld:

⁵ De procesevaluatie heeft, zoals hiervoor aangegeven, betrekking op de eerste twee openstellingen van deze subsidieregeling en niet op het programma Meer uren werkt! als geheel.

⁶ Staatscourant 2024, 36894, *Regeling van de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid van 5 november 2024, nr. 2024-0000896682, houdende de vaststelling van een tijdelijke subsidieregeling gericht op het uitvoeren van interventies ter uitbreiding van de arbeidstijd voor wetenschappelijk onderzoek in het kader van het programma Meer uren werkt! (Tijdelijke subsidieregeling onderzoek interventies ter uitbreiding arbeidstijd).*

- per aanvraag kunnen minimaal 1 en maximaal 10 organisaties deelnemen, waarbij de interventie op 10 verschillende **onderzoekslocaties** – organisaties of vestigingen van een organisatie – wordt uitgevoerd. Grotere organisaties met meerdere vestigingen kunnen dus met meerdere locaties deelnemen. In geval van interventie 'Financiële inzichten' is het aantal onderzoekslocaties op 20 gesteld. Overigens wordt toegestaan om uitgevallen onderzoekslocaties weer 'op te vullen' met nieuwe onderzoekslocaties.;
- verspreid over de 10 locaties moeten minstens 250 medewerkers deelnemen, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen de **interventiegroep** (die de interventie aangeboden krijgt) en de **controlegroep** (van gelijke samenstelling als de interventiegroep maar die verstoken blijft van de interventie). De interventiegroep bestaat uit minimaal 130 werknemers, de controlegroep uit minimaal 120 werknemers. Voor de interventie 'Financiële inzichten' gelden dubbele totaalaantallen (namelijk 260 in de interventiegroep en 240 in de controlegroep);
- om de effectiviteit te kunnen onderzoeken worden op **drie momenten vragenlijsten** uitgezet onder de werknemers in de interventiegroep en de controlegroep. De vragen richten zich op het aantal uren werk, maar ook op de werkbeleving, tijdsbesteding buiten werk, motivatie en de sociale omgeving van de deelnemer. Het eerste moment is bij de start van de interventie, het tweede moment direct na afloop van de interventie en het derde moment een jaar na de interventie;
- voor de verantwoording van de subsidie – en dus het behalen van bovenstaande minimale aantallen deelnemende werknemers (130 deelnemers in de interventiegroep en 120 in de controlegroep) – geldt dat een werknemer in beide groepen pas als deelnemer telt als deze **minstens tweemaal de vragenlijst ingevuld** heeft. Dit om te borgen dat er in gehonoreerde aanvragen voldoende onderzoeksgegevens beschikbaar komen voor de UU om te analyseren.

2.2 Inhoud, voorwaarden en procedures regeling

Om de deelname aan het wetenschappelijk onderzoek te bevorderen, was voor kalenderjaar 2025 in totaal 6,6 miljoen euro subsidie beschikbaar. De subsidieregeling Meer uren werkt! is hiervoor driemaal opengesteld (waarvan de eerste twee openstellingen onderwerp van deze procesevaluatie zijn). In deze paragraaf presenteren we een aantal kenmerken van de subsidieregeling. Het onderstaande heeft betrekking op de kenmerken van de tweede openstelling.⁷ In de volgende paragraaf gaan we in op wijzigingen die ten opzichte van de eerste openstelling doorgevoerd zijn.

Schema 2.2 bevat een samenvattend overzicht van de belangrijkste modaliteiten van de (aangepaste) regeling voor de tweede openstelling. De term modaliteiten doelt hier op de manier waarop de subsidieregeling is ingericht en aan welke voorwaarden voldaan moet worden.

⁷ Voor de derde openstelling is de regeling van de tweede openstelling gebruikt. Dit betekent dat deze qua inhoud en voorwaarden precies hetzelfde was.

Schema 2.2 Modaliteiten tweede openstelling subsidieregeling

Modaliteitscategorie	Beschrijving
Doelgroep subsidieregeling	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Brancheorganisaties, O&O-fondsen, regionale sectorale samenwerkingsverbanden en werkgevers- en werknemersorganisaties in de drie doelsectoren (en voor interventie 6 en 7 ook daarbuiten) ▪ Specifiek voor onderwijs: bevoegd gezag van scholen/schoolorganisaties
Interventie	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Keuze uit 7 interventies ▪ Per interventie moet een aanvraag ingediend worden ▪ Aanvrager mag zelf interventiepartner kiezen voor de implementatie van de interventie
Onderzoek	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Minimaal 1 en maximaal 10 deelnemende organisaties met minstens 50 medewerkers in dienst ▪ Minimaal aantal van 10 onderzoekslocaties * ▪ Er moet een interventiegroep en een controlegroep samengesteld worden ▪ Minimaal aantal werknemers in de interventiegroep (130) * ▪ Minimaal aantal werknemers in de controlegroep (120) * ▪ Werkgever zorgt dat interventie- en controlegroep niet met elkaar in contact komen ▪ Drie meetmomenten waarop enquêtes uitgezet worden
Subsidie	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Subsidieplafonds per type interventie ▪ Subsidiepercentage van 100% op interne en externe kosten ▪ Toeslag van 15% op de subsidiabele kosten voor aanvrager voor overheadkosten ▪ Maximale subsidie van €210.000 voor kosten interventiepartner, waarbij sprake is van marktconform uurtarief ▪ Maximale subsidie van €100.000 voor externe inhuur HR-ondersteuning per aanvrager of forfait van €10.000 per deelnemende organisatie. ▪ Maximale subsidie van €350.000 per aanvraag ▪ Bevoorschotting (20% bij subsidieverlening en 40% na 16 weken)
Duur project	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Looptijd van maximaal 52 weken, gerekend vanaf de startdatum ▪ Activiteiten dienen binnen drie maanden na subsidieverlening gestart te zijn**

* Voor de interventie 'Financiële inzichten' gelden andere aantallen en bedragen. Deze interventie dient plaats te vinden op minimaal 20 onderzoekslocaties met respectievelijk 260 en 240 deelnemers in de interventie- en controlegroep. Daarnaast is voor deze interventie een maximaal subsidiebedrag van €75.000 beschikbaar.

**De onderwijssector heeft een uitzonderingspositie. Activiteiten in deze sector starten uiterlijk in de maand februari volgend op de datum van de subsidieverlening.

Doelgroep

In de kern vormen 'collectieve' organisaties de doelgroep van de subsidieregelingen. Het gaat hierbij dan om brancheorganisaties, O&O-fondsen, regionale sectorale samenwerkingsverbanden en werkgevers- en werknemersorganisaties. Voor het sector onderwijs is (sinds de tweede openstelling) een uitzondering gemaakt. In deze sector kunnen ook schoolbesturen of schoolorganisaties een aanvraag indienen. Het schoolbestuur is juridisch en bestuurlijk verantwoordelijk en is ook de werkgever van medewerkers van deze school/scholen. Verderop blijkt dat er enkele aanvragen van individuele werkgevers uit het onderwijs ingediend zijn (zie paragraaf 3.1).

Aanvragers dienen in hun subsidieaanvraag organisaties uit hun achterban of schoolorganisatie op te voeren die gaan deelnemen aan de interventieronde. Bij deze deelnemende organisaties vindt dan de implementatie van de interventie en het onderzoek naar de effectiviteit plaats. Deze organisaties dienen minimaal vijftig medewerkers in dienst te hebben om voldoende werknemers deel te laten nemen aan de interventie- en controlegroep. Het is belangrijk om hier alvast een kanttekening bij te plaatsen. In de aangepaste regeling is onderscheid gemaakt tussen deelnemende organisaties en onderzoekslocaties. De interventies worden uitgevoerd op 10 onderzoekslocaties. Dit zijn vestigingen

van deelnemende organisaties. Eén organisatie kan dus met meerdere vestingen deelnemen. Dit onderscheid wordt verder toegelicht in paragraaf 2.3.

Interventies

In de subsidieregeling zijn zeven interventies onderscheiden waarvoor een subsidieaanvraag ingediend kon worden. Deze interventies zijn door de UU en SZW, in samenspraak met het consortium, geselecteerd omdat hier al goede ervaringen mee opgedaan zijn in de praktijk en ze goed aansluiten bij de relevante sectoren.⁸ In figuur 2.3 zijn de interventies weergegeven waarop 'ingetekend' kon worden.

Figuur 2.3 Overzicht interventies

De eerste vijf interventies uit bovenstaande figuur zijn sector specifiek. Dit betekent dat enkel aanvragers uit de sectoren zorg & welzijn, kinderopvang en onderwijs hiervoor een aanvraag in konden dienen. Dit geldt niet voor de Interventies 'Oudervriendelijke organisaties' en 'Financiële inzichten': deze stonden open voor alle sectoren op de arbeidsmarkt. Bij de interventie 'Financiële inzichten' merken we op dat in de subsidieregeling enkele afwijkende voorwaarden gelden (zie pagina 11). Deze interventie heeft een eenvoudigere opzet dan de andere interventies, omdat er geen intensieve begeleiding en trainingen nodig zijn. Hierdoor is HR-ondersteuning niet noodzakelijk, wat resulteert in een lager subsidiebedrag.

In de subsidieregeling is geregeld dat per aanvraag op één interventie kan worden 'ingeschreven'. Dit om te borgen dat er een goede spreiding over interventies en sectoren gerealiseerd kan worden. Het combineren van meerdere interventies in één aanvraag werd dus uitgesloten. Mocht vanuit een aanvrager interesse zijn in meer dan één interventie, dan kon deze meerdere aanvragen indienen. Aanvragers vanuit de sectoren zorg & welzijn en kinderopvang hebben hier dan ook gebruik van gemaakt (zie paragraaf 3.1). Alleen in het onderwijs hebben aanvragers ieder voor één interventie een aanvraag ingediend.

⁸ Voor een uitgebreidere toelichting op de inhoud van de interventies, zie: <https://open.overheid.nl/documenten/a1350b70-543d-478e-bec3-b62bf773c13b/file>

Om de interventie bij deelnemende organisaties te implementeren, moet de aanvrager samenwerken met een zogenoemde '**interventiepartner**'. Deze wordt in de regeling gedefinieerd als "een organisatie die de activiteiten uitvoert binnen de deelnemende organisatie, volgens de door de kennisinstelling voorgeschreven wetenschappelijke methode".⁹ Concreet is een interventiepartner een organisatie of zelfstandige die ervaring heeft met het ontwikkelen en begeleiden van de implementatie van de door de aanvrager gekozen interventie. De kosten voor de inzet van de interventiepartner worden vanuit de subsidieregeling vergoed (tot een bepaald maximum). De aanvrager is vrij om zelf een interventiepartner te kiezen om mee samen te werken, maar mag niet gelieerd zijn aan de partij die fungeert als interventiepartner.

Subsidiabele kosten en subsidieomvang

Hiervoor is al opgemerkt dat voor het eerste jaar in totaal 6,6 miljoen euro beschikbaar was. Voor elk van de interventies was sprake van een **subsidieplafond**, dus een maximaal subsidiebedrag dat toegekend kon worden aan aanvragen die aan de voorwaarden voldoen. Voor de interventies 1 tot en met 6 bedroeg dit subsidieplafond 1.050.000 euro, voor interventie 7 was in totaal 300.000 euro. Aanvragen konden worden gehonoreerd totdat het subsidieplafond bereikt is.

Per aanvraag kon een **maximaal subsidiebedrag** van 350.000 euro worden aangevraagd. Dit betekent dat per interventie ruimte was voor het honoreren van drie aanvragen (waarmee het bovengenoemde subsidieplafond bereikt wordt). Wederom geldt voor de interventie 'financiële inzichten' een afwijkend 'subsidieregime': het maximale subsidiebedrag bedraagt hier 75.000 euro. Daarnaast is bij deze interventie ruimte voor het toekennen van vier subsidieaanvragen.

Om de deelname aan de regeling zo aantrekkelijk mogelijk te maken, worden de kosten voor de implementatie van de interventie en deelname aan het wetenschappelijk onderzoek vrijwel volledig vergoed. Hiertoe zijn de volgende **subsidiabele kosten** en bijbehorende maximale subsidiebedragen vastgesteld in de regeling:

- de kosten voor de **inzet** van de **interventiepartner** worden 100% vergoed tot een bedrag van maximaal 210.000 euro (voor interventie 7 wordt een maximum van 65.000 euro gehanteerd). Hierbij geldt wel de voorwaarde dat de uurtarieven van de interventiepartner marktconform zijn, waarbij – analoog aan de MDIEU-regeling – als maximum 135 euro (exclusief btw) geldt;
- bovenop de vergoeding voor de interventiepartner wordt een **toeslag** van 15% verstrekt. Deze vergoeding is bedoeld voor **overheadkosten**, zoals de voorbereiding van de aanvraag, overleg met de interventiepartner en administratie van het project.
- om de implementatie bij deelnemende organisaties/locaties in goede banen te leiden en te borgen dat werknemers deelnemen aan het wetenschappelijke onderzoek, is subsidie beschikbaar voor **HR-ondersteuning**. Deelnemende organisaties kunnen voor de inzet vanuit hun eigen HR-afdeling een vaste vergoeding van 10.000 euro per organisatie krijgen. De aanvrager kan deze HR-ondersteuning ook extern inhuren. Hiervoor is €10.000 beschikbaar per deelnemende organisatie,

⁹ Staatscourant 2024, 36894, *Regeling van de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid van 5 november 2024, nr. 2024-0000896682, houdende de vaststelling van een tijdelijke subsidieregeling gericht op het uitvoeren van interventies ter uitbreiding van de arbeidstijd voor wetenschappelijk onderzoek in het kader van het programma Meer uren werkt! (Tijdelijke subsidieregeling onderzoek interventies ter uitbreiding arbeidstijd).*

waardoor dan maximaal 100.000 euro per aanvraag beschikbaar is. Voor interventie 7 geldt dat er geen subsidie voor HR-ondersteuning verstrekt wordt;

- ten slotte is per aanvraag een vast bedrag van 7.500 euro beschikbaar voor de externe kosten van de **accountantscontrole**. Ook hiervoor geldt dat dit niet voor interventie 7 geldt.

In paragraaf 3.5 zien we hoe het 'veld' deze subsidievoorwaarden beoordelen.

Aanvraagprocedure

Zoals hiervoor aangegeven, is UVB verantwoordelijk voor de organisatie van de openstellingen van de subsidieregeling Meer uren werkt!. Bij elke openstelling worden de beoogde doelgroepen uitgenodigd om een subsidieaanvraag in te dienen. Hiervoor dient gebruik te worden gemaakt van het online Subsidieportaal van UVB. Voor het indienen van de aanvraag dient een aantal documenten ingevuld te worden. Naast het digitale aanvraagformulier gaat het hierbij om een activiteitenplan (met uitleg over de interventie waarvoor subsidie aangevraagd wordt, de interventiepartner en de beoogde deelnemende organisaties). Daarnaast dient het beschikbare format van de begroting worden ingevuld, waarin de verwachte kosten en de aangevraagde subsidie onderbouwd worden.

Gezien het wetenschappelijk karakter van de regeling, is samenwerking met de UU een voorwaarde om in aanmerking te komen voor de subsidie. Een samenwerkingsovereenkomst met de UU is daarom onderdeel van de subsidieaanvraag en wordt na honorering van de subsidieaanvraag door de UU ondertekend.

Het eerste tijdvak van de subsidieregeling stond open van 13 januari 2025 tot 14 februari 2025, gevolgd door een tweede aanvraagtijdvak van 2 juni 2025 tot en met 20 juni 2025 (en eind van het jaar nog een derde openstelling, zie hiervoor). Voor de behandeling en beoordeling van de ingediende aanvragen heeft het UVB een procedure ingericht. Bij de behandeling van aanvragen wordt gebruik gemaakt van het principe 'wie het eerst komt, wie het eerst maalt'.¹⁰ Hierbij vindt allereerst een toets op volledigheid van de aanvraag plaats, alvorens tot een inhoudelijke beoordeling te komen. Bij deze inhoudelijke beoordeling wordt getoetst of de aanvraag aan de geldende subsidievoorwaarden voldoet. Na deze beoordeling kan het wenselijk zijn om aanvullende informatie of gegevens in te winnen bij de aanvrager. Hiervoor wordt dan een vragenbrief verzonden.

Na ontvangst van deze vragenbrief komt het tot een finale beoordeling van de aanvraag. Op grond van deze beoordeling volgt een positieve subsidiebeschikking (waarbij subsidie voor de aanvrager gereserveerd wordt) of een negatieve beschikking (dus een afwijzing van de aanvraag). Bij een positieve beschikking wordt een voorschot van 20% van de gereserveerde subsidie verstrekt, gevolgd door nog eens 40% na 16 weken. De resterende 40% wordt na goedkeuring van de verantwoording uitgekeerd.

¹⁰ Website van: <https://www.uitvoeringvanbeleidszw.nl/subsidies-en-regelingen/algemene-informatie/subsidieregeling-meer-uren-werkt/aanvragen>

2.3 Wijzigingen regeling Meer uren werkt!

Nadat in het eerste tijdvak slechts één aanvraag ingediend werd, zag het ministerie van SZW zich genoodzaakt om de oorspronkelijke subsidieregeling voor Meer uren werkt! aan te passen voor volgende openstellingen. Dit om de regeling aantrekkelijker en toegankelijker te maken en aldus meer aanvragen te genereren. De wijzigingen in de subsidieregeling¹¹ voor de tweede openstelling kunnen in een aantal categorieën worden onderverdeeld, namelijk: de afbakening van de doelgroep (aanvragers), de subsidievoorwaarden en de onderzoeksvoorwaarden. In het onderstaande lichten we deze wijzigingen kort toe.

Doelgroep subsidieregeling

In de oorspronkelijke regeling konden alleen **samenwerkingsverbanden** een aanvraag doen. Een samenwerkingsverband moest bestaan uit de hoofdaanvrager, zoals een brancheorganisatie, en een interventiepartner. In de aangepaste regeling is het begrip 'aanvrager' toegevoegd. De aanvrager kan nog steeds de hoofdaanvrager namens een samenwerkingsverband zijn, maar ook individuele partijen zoals O&O-fondsen, brancheorganisaties, werkgevers- en werknemersorganisaties.

In het verlengde hiervan is de **interventiepartner** uit het samenwerkingsverband gehaald en daardoor een 'externe partij' geworden. Dit is gedaan omdat enkel de direct gemaakte loonkosten in het kader van de uitvoering van de interventie subsidiabel waren, waardoor de regeling niet aantrekkelijk was voor commerciële partijen. Door van de interventiepartner een externe partij te maken kan deze worden ingehuurd door de aanvrager en marktconforme tarieven rekenen (binnen de grenzen van de regeling, zie de voorgaande paragraaf). Externe partijen als de interventiepartner mogen niet gelieerd zijn aan de aanvrager of eventuele andere partijen in het samenwerkingsverband.

Zoals hiervoor aangegeven, is specifiek voor de doelsector onderwijs, ook het **bevoegd gezag** van een school/schoolorganisatie toegevoegd aan de doelgroep van de subsidieregeling. Hierbij geldt dat het moet gaan om een uit de Rijkskas bekostigde school. De aanleiding voor deze wijziging is dat vanuit het ministerie van OCW aangegeven werd dat vanuit sociale partners en sectorfondsen geen aanvragen te verwachten waren, en dat de regeling zich beter kon richten op 'het veld' zelf, dus individuele schoolorganisaties.

Subsidievoorwaarden

In de eerste openstelling was voor de **HR-ondersteuning** bij de introductie en begeleiding van de implementatie van de interventie bij de deelnemende organisaties alleen subsidie beschikbaar voor de externe inhuur. Om het mogelijk te maken voor deelnemende organisaties om hun eigen HR-medewerkers in te zetten, is bij de wijziging in de regeling is een variant toegevoegd waarbij ook gekozen kan worden voor subsidie voor de inzet van de eigen HR-ondersteuning van deelnemende organisaties. Hiervoor is, zoals hiervoor aangegeven, een forfaitair bedrag (van 10.000 euro) voor elke deelnemende organisatie geïntroduceerd (bij zes van de zeven interventies). Over de besteding van

¹¹ Staatscourant 2025, 17128, *Regeling van de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid van 13 mei 2025, nr. 2025-0000103407, houdende wijziging van de Tijdelijke subsidieregeling onderzoek interventies ter uitbreiding arbeidstijd vanwege een extra tijdvak in juni 2025 en enkele verbeteringen [WKG027500]*.

dit forfaitaire bedrag hoeft geen verantwoording worden afgelegd, waardoor de administratieve lasten verminderd worden. Verderop blijkt dat niet bij alle (potentiële) aanvragers op het netvlies staat dat dit bedrag volledig vrij te besteden is.

Om de tijdsinvestering van de aanvrager bij het werven van deelnemende organisaties en het voeren van de projectadministratie te compenseren was in de oorspronkelijke regeling al voorzien in een toeslag van 15%. De **grondslag** voor deze **toeslag** is (mede doordat de interventiepartner niet meer mede-aanvrager is, zie paragraaf 2.2) echter gewijzigd. Deze wordt niet meer berekend op de directe loonkosten, maar op de totale subsidiabele kosten.

Onderzoeksvoorwaarden

Ook rondom de voorwaarden van deelname aan het wetenschappelijke onderzoek zijn enkele aanpassingen doorgevoerd om de regeling aantrekkelijker te maken.

De eerste aanpassing is dat niet langer tien deelnemende organisaties als minimumeis wordt gesteld. Dit aantal mag in de nieuwe regeling variëren van één tot tien, als maar aan de voorwaarde wordt voldaan dat de interventie op minimaal tien verschillende **onderzoekslocaties** wordt geïmplementeerd. Een onderzoekslocatie is een vestiging of combinaties van een aantal vestigingen van een deelnemende organisatie. Bij de introductie van schoolbesturen als mogelijke aanvrager binnen de doelsector onderwijs, gaat het in principe om één deelnemende organisatie met daaronder scholen of vestigingen van scholen die als onderzoekslocatie kunnen worden gezien.

Ook is de voorwaarde voor het **minimale aantal werknemers** in de interventiegroep en controlegroep versoepeld. In de oorspronkelijke regeling werd als eis gesteld dat per deelnemende organisatie minimaal 13 werknemers in de interventiegroep en minimaal 12 werknemers in de controlegroep zouden deelnemen. In de aangepaste regeling gelden geen minimale aantallen per organisatie of per onderzoeklocatie, maar worden totale aantallen (van 130 respectievelijk 120 werknemers voor zes van de zeven interventies) per aanvraag aangehouden. Dit betekent dat minder deelnemers op een onderzoekslocatie gecompenseerd kunnen worden met meer deelnemers op een andere locatie.

In het volgende hoofdstuk constateren we dat de wijzigingen effectief zijn geweest: de tweede openstelling leverde veel meer aanvragen op dan de eerste openstelling.

3. Belangstelling en deelname

In dit hoofdstuk bezien we de belangstelling voor en de deelname aan de eerste twee tijdvakken van de subsidieregeling Meer uren werkt! en de consequenties voor het beslag op de beschikbare subsidiemiddelen. De navolgende uitkomsten hierover zijn gebaseerd op aangereikte monitoringgegevens van UVB. Daarnaast besteden we aandacht aan de achtergronden van (niet-) aanvragen, zoals die door aanvragers en niet-aanvragers naar voren zijn gebracht in de interviews.

3.1 Aantal aanvragen en toekenningen

Bij UVB zijn via het online aanvraagportaal in de eerste twee tijdvakken **in totaal 14 aanvragen** ingediend en in behandeling genomen. Zoals hiervoor aangegeven, werd in het eerste tijdvak slechts één aanvraag ingediend. Mede door de aanpassingen in de regeling (zie paragraaf 2.3) zijn daar in de tweede openstelling 13 nieuwe aanvragen bijgekomen. Uit de gesprekken met de sleutelpersonen blijkt dat de belangstelling voor de regeling duidelijk minder was dan waar vooraf rekening mee was gehouden. Voor elk van de (zeven) interventies was namelijk ruimte voor het honoreren van drie subsidieaanvragen.

Schema 3.1 Aantal aanvragen subsidieregeling Meer uren werkt!, per tijdvak en totaal

Tijdvak	Gehonoreerd	Afgewezen	Ingetrokken	Totaal
Tijdvak 1	1	0	0	1
Tijdvak 2	10	2	1	13
Totaal	11	2	1	14

Hiervoor is al aangegeven dat aanvragers meer dan één aanvraag in konden dienen. Dit omdat per interventie een separate aanvraag moest worden gedaan. Voor de sector zorg & welzijn heeft een koepel van regionale samenwerkingsverbanden van werkgevers zes aanvragen ingediend. Tevens heeft in de kinderopvang een sectorfonds drie aanvragen gedaan. In de doelsector onderwijs zijn er uitsluitend aanvragers met elk één aanvraag. Een belangrijke verklaring hiervoor is dat er onder de sociale partners in deze sector weinig enthousiasme kon worden aangewakkerd voor de subsidieregeling (zie paragraaf 4.1). Sociale partners en door sociale partners bestuurd sectorfondsen konden dan ook niet gemobiliseerd worden om een aanvraag in te dienen.

Hoewel de interventies 6 en 7 ook openstonden voor aanvragen uit andere sectoren dan de drie doelsectoren, zijn vanuit andere sectoren geen aanvragen ingediend. Uit de gesprekken met sleutelpersonen blijkt dat er geen gerichte informatievoorziening richting partijen buiten de drie sectoren is geweest.

In schema 3.1 zijn ook de **resultaten van de beoordeling** van de aanvragen door UVB weergegeven. Daaruit blijkt dat 11 van de 14 aanvragen positief zijn beschikt. Hierbij gaat het om alle (9) aanvragen vanuit de zorg & welzijn en de kinderopvang (die door twee aanvragers met veel ervaringsdeskundigheid op het gebied van subsidies ingediend waren).

Bij de aanvragen vanuit de onderwijssector is het beeld meer diffuus. Van de vijf aanvragen uit die hoek werden twee gehonoreerd, terwijl twee aanvragen tot een negatieve beschikking hebben geleid en één aanvraag door de aanvrager teruggetrokken werd. Binnen deze sector zijn vier van de vijf aanvragen ingediend door schoolbesturen, waaruit blijkt dat de verruiming van de doelgroep van deze sector tot aanvragen heeft geleid. De kwaliteit van deze aanvragen waren wel wisselend: twee aanvragen konden de toets doorstaan en werden goedgekeurd, de andere twee aanvragen werden afgewezen. Uit de vragenbrief en de beschikkingen van deze laatste twee aanvragen blijkt dat vooral onduidelijkheden in uitvoering van de projectadministratie en onjuistheden in het activiteitenplan ertoe hebben geleid dat hun aanvraag is afgewezen. Uit het interview met één van hen blijkt dat de uitleg over de afwijzingsgronden helder was en op begrip kon rekenen bij de betreffende aanvrager.¹²

De 11 positieve beschikkingen leveren het volgende beeld op qua spreiding over de interventies en doelsectoren (zie schema 3.2). De eerste conclusie die daaruit getrokken kan worden is dat voor alle zeven interventies aanvragen gehonoreerd konden worden en dat wat dit aangaat dus een goede spreiding is gerealiseerd. Voor elk van de interventies geldt dus dat interventies geïmplementeerd en onderzocht gaan worden. Wel is de ambitie om drie aanvragen per interventie te honoreren, niet gerealiseerd. Alleen voor de interventie 'Het goede gesprek' is dit streefaantal behaald (waarbij twee aanvragen vanuit de kinderopvang zijn gehonoreerd). In het derde tijdvak was voor deze interventie dan ook geen subsidie meer beschikbaar.

Schema 3.2 Spreiding gehonoreerde aanvragen naar interventie en doelsector

Interventie	Gehonoreerde aanvragen	Zorg & welzijn	Kinderopvang	Onderwijs
Roostersessies	1	1		
Herstructurering van taken	2	1	1	
Het goede gesprek	3	1	2	
Combinatiebanen	1			1
Mantelzorgvriendelijke org.	1	1		
Oudervriendelijke org.	2	1		1
Financiële inzichten	1	1		

Met de subsidieregeling wordt beoogd om (onderzoekslocaties van) deelnemende organisaties en werknemers te mobiliseren om met de interventie aan de slag te gaan en wetenschappelijk onderzoek naar de effectiviteit van deze interventies mogelijk te maken. Hiervoor is aangegeven welke streefaantallen daarbij voor de gehele eerste periode van vijf jaar van het programma Meer uren werkt! zijn gehanteerd. In schema 3.3 is op dit punt een voorlopige 'tussenstand' op basis van de ingediende aanvragen weergegeven. Aanvragers hoeven vanaf tijdvak 2 in hun aanvraag geen onderscheid meer te maken tussen de interventie- en controlegroep bij de inschatting van het aantal deelnemende werknemers. Vandaar dat in de kolom 'aantal deelnemers' het totaal aantal werknemers staat weergegeven dat betrokken gaat worden.

¹² De andere aanvrager met een afwijzing kon niet in de evaluatie worden betrokken. Deze heeft ook niet gereageerd op de vragenbrief vanuit UVB en de negatieve beschikking die daaruit volgde.

Schema 3.3 Verwachte aantal deelnemende organisaties en werknemers

Aanvrager	Sector	Interventie	Aantal deelnemende organisaties/locaties	Aantal deelnemers**
Aanvrager A	Kinderopvang	Herstructurering van taken	10	567
Aanvrager B	Kinderopvang	Het goede gesprek	10	531
Aanvrager C	Kinderopvang	Het goede gesprek	10	434
Aanvrager D	Zorg & welzijn	Financiële inzichten	20	500
Aanvrager E	Zorg & welzijn	Roostersessies	10	250
Aanvrager F	Zorg & welzijn	Herstructurering van taken	9	250
Aanvrager G	Zorg & welzijn	Het goede gesprek	10	250
Aanvrager H	Zorg & welzijn	Oudervriendelijke organisaties	8	256
Aanvrager I	Zorg & welzijn	Mantelzorgvriendelijke org.	7	252
Aanvrager J	Onderwijs	Combinatiebanen	10*	250*
Aanvrager K	Onderwijs	Oudervriendelijke organisaties	10*	250*
Totaal (excl. onderwijs)			114	3.790

* In deze onderwijs-aanvragen waren alle scholen binnen de onderwijsorganisatie opgevoerd. Hieruit moest op het moment van de procesevaluatie nog een nadere selectie plaatsvinden. Vandaar dat hier het verplichte aantal van 10 onderzoekslocaties en het minimale aantal deelnemers weergegeven zijn.

** Medewerkers in interventiegroep en controlegroep opgeteld.

Wat opvalt is dat bij de meeste gehonoreerde aanvragen in de aanvraag zelf niet of nauwelijks een buffer aangegeven is wat betreft het totaal aantal deelnemende werknemers. De aantallen zitten op of rond de minimale vereisten (van 250 of – voor interventie 7 – 500 werknemers). Alleen voor de (drie) aanvragen vanuit de kinderopvang geldt dat veel meer werknemers opgegeven zijn dan de minimale deelname-eisen. Dit laatste is een verstandige strategie, omdat rekening gehouden moet worden met tussentijdse uitval van deelnemende werknemers in de interventie- en controlegroep. Dit omdat de praktijk zal leren dat werknemers tussentijds vertrekken, uitvallen of om andere redenen het interventietraject niet volledig zullen voltooien. Voor het beoogde wetenschappelijke onderzoek zou dit een aderlating zijn, omdat er geen conclusies getrokken kunnen worden als er niet voldoende deelnemers zijn. Bovendien geldt dat een werknemer bij de eindafrekening van de subsidie alleen als deelnemer 'opgevoerd' kan worden als deze minimaal tweemaal de vragenlijst voor het wetenschappelijk onderzoek ingevuld heeft. De praktijk zal uitwijzen in hoeverre dit uitval zal leiden en dus tot een bijstelling van het uiteindelijk toe te kennen subsidiebedrag.

Bij dit schema plaatsen we verder een tweetal kanttekeningen. In de eerste plaats hebben we bij de laatste twee aanvragen vanuit het onderwijs niet de feitelijke cijfers uit de aanvragen overgenomen, maar de minimale aantallen zoals die in de regeling gelden. In deze aanvragen waren namelijk alle scholen binnen hun onderwijsorganisatie opgevoerd, maar welke daarvan daadwerkelijk als onderzoekslocatie gaan fungeren was op het moment van procesevaluatie nog niet bekend. In de tweede plaats gaat dit om informatie uit de aanvragen en dus om voorgenomen deelname. Of de in de aanvragen opgevoerde aantallen ook daadwerkelijk gerealiseerd (en verantwoord) gaan worden, kan pas na afloop van de verantwoording en afrekening van de subsidie vastgesteld worden. In de toekomstsessie is vanuit de UU aangegeven dat de werkelijke deelname op dat moment achterliep bij de verwachtingen zoals die afgeleid kon worden uit de aanvragen. Het blijkt in de praktijk lastig om organisaties/locaties te mobiliseren voor deelname.

3.2 Reservering subsidiebudget

Uit het voorgaande blijkt dat voor de eerste ronde openstellingen in totaal 6,6 miljoen euro beschikbaar was en dat de openstellingen van de subsidieregeling Meer uren werkt! geleid hebben tot elf gehonoreerde aanvragen. Op grond van deze uitkomsten kunnen we een eerste inzicht geven van het voorlopige beslag op de subsidiemiddelen voor deze eerste twee openstellingen. Dit is weergegeven in schema 3.4.

Schema 3.4 Stand van zaken subsidiereservering, per tijdvak en totaal

Tijdvak	Beschikbaar budget	Aangevraagd budget	Gereserveerd budget	% beschikbaar budget gereserveerd
Tijdvak 1	-	€ 349.413	€ 349.413	-
Tijdvak 2	-	€ 3.480.698	€ 2.639.588	-
Totaal	€ 6.600.000	€ 3.830.111	€ 2.989.001	45,3%

In tijdvak 1 werd één aanvraag gehonoreerd, waarmee circa 5% van de beschikbare subsidiemiddelen gemoeid was. Voor tijdvak 2 was dus nog bijna 95% van het subsidiebudget beschikbaar. Dit tijdvak leverde aanvragen op ter waarde van bijna 3,5 miljoen euro. Door de twee afwijzingen en de intrekking van één aanvraag is de reservering lager uitgevallen, namelijk ruim 2,6 miljoen euro. Per saldo is op grond van positieve subsidiebeschikkingen bijna 3 miljoen aan subsidie gereserveerd voor de 11 gehonoreerde aanvragen.

Als deze reserveringen bij de verantwoording en afrekening ook allemaal volledig uitgekeerd worden, dan zou dit betekenen dat 45% van het beschikbare subsidiebudget benut gaat worden en dat een flink aandeel van het subsidiebudget vooralsnog onbenut is gebleven. Voor het ministerie van SZW ligt in die toekomst een behoorlijke opgave om voldoende deelname aan de regeling en het wetenschappelijk onderzoek en de benutting van de beschikbare subsidiemiddelen te verbeteren.

Deze opgave wordt groter als blijkt dat bij de afrekening van de projecten ook nog sprake is van 'vrijval'. Hiermee bedoelen we dat minder subsidie uitgekeerd wordt dan in de beschikkingen is gereserveerd. De kans daarop is aanwezig als het aantal deelnemende organisaties/locaties uiteindelijk minder blijkt te zijn dan bij de aanvraag verwacht en/of als minder werknemers gaan deelnemen en verantwoord kunnen worden. Hiervoor hebben we gezien dat een deel van de aanvragers op het punt van de deelname geen buffer in de aanvraag heeft opgenomen. De regeling stelt minimale aantallen, dus daar schrijven aanvragers naar toe. In de optiek van de evaluator is het verstandig om aanvragers te mobiliseren om uit voorzorg meer locaties deel te laten nemen en meer deelnemers toe te laten tot de interventie- en controlegroep. Dit kan gedaan worden door hier in de uitleg van de regeling opmerkingen over te maken. Ook in het aanvraagformulier en de HPA kan daarover kan verdere toelichting toegevoegd worden. Los van het feit dat dit bijdraagt aan de streefwaarden voor het wetenschappelijk onderzoek, kan hiermee (verdere) vrijval van subsidiemiddelen worden voorkomen.

In de subsidieregeling worden maximale subsidiebedragen per aanvraag gehanteerd. Voor zes van de zeven interventies is dit maximum gesteld op 350.000 euro, voor interventie 7 op 75.000 euro. In schema 3.5 is per aanvrager weergegeven hoeveel subsidie aangevraagd voor de inzet van de

interventiepartner, HR-ondersteuning en totaal. Dit laatste is afgezet tegen het maximale subsidiebedrag dat beschikbaar is voor de betreffende interventie.

Schema 3.5 Financiële omvang aanvragen gerelateerd aan maximale subsidiebedragen

Aanvrager	Interventie	Aangevraagde subsidie			Aandeel van max. subsidie
		Voor inzet IP	Voor HR-onderst.	Totaal*	
Aanvrager A_KO	Herstructurering taken	€ 205.265	(E) € 91.760	€ 349.413	Ca. 100%
Aanvrager B_KO	Het goede gesprek	€ 209.905	(F) € 100.000	€ 348.890	Ca. 100%
Aanvrager C_KO	Het goede gesprek	€ 209.905	(F) € 100.000	€ 348.890	Ca. 100%
Aanvrager D_ZW	Financiële inzichten	€ 64.890	n.v.t.	€ 74.623	Ca. 100%
Aanvrager E_ZW	Roostersessies	€ 209.088	(F) € 100.000	€ 347.951	Ca. 100%
Aanvrager F_ZW	Herstructurering taken	€ 209.903	(F) € 90.000	€ 338.888	97%
Aanvrager G_ZW	Het goede gesprek	€ 209.905	(F) € 100.000	€ 348.890	Ca. 100%
Aanvrager H_ZW	Oudervriendelijke org.	€ 209.867	(F) € 80.000	€ 328.847	94%
Aanvrager I_ZW	Mantelzorgvr. org.	€ 209.926	(F) € 70.000	€ 318.914	91%
Aanvrager J_OW	Combinatiebanen	€ 28.320	(E) € 29.250	€ 93.171	27%
Aanvrager K_OW	Oudervriendelijke org.	€ 27.040	(E) € 27.150	€ 90.524	26%

Legenda: KO = Kinderopvang ZW = Zorg & welzijn OW = Onderwijs (E) = externe inhuur HR-ondersteuning (F) = forfait HR-ondersteuning per deelnemende organisatie

* De opslag van 15% en de bijdrage voor de accountantskosten zijn in dit schema buiten beschouwing gelaten. Vandaar dat de kolom 'Totaal' geen optelling is van de kolommen 'Voor inzet IP' en 'Voor HR-onderst.'

Uit het schema blijkt dat alle gehonoreerde aanvragen vanuit de kinderopvang en zorg & welzijn nagenoeg op of in de buurt van de maximale subsidiebedragen uitgekomen zijn. Bij de aanvragers F, H en I is dit iets minder omdat hier iets minder organisaties dan 10 deelnemen en het forfait voor de deelnemende organisaties dus iets lager dan 100.000 euro uitvalt.

Opvallend is de veel kleinere subsidies die aangevraagd zijn door de beide aanvragers vanuit het onderwijs. Deze schoolbesturen hebben ruim een kwart van het beschikbare subsidiebedrag voor de betreffende interventies aangevraagd. Dit heeft te maken met de wijze waarop de implementatie van de interventies binnen deze organisaties aangepakt worden. Daarnaast hebben deze aanvragers voor zowel de implementatie als de HR-ondersteuning een beroep gedaan op een zelfstandige. Hiermee zijn blijkbaar veel minder kosten gemoed.

3.3 Achtergronden (niet-)deelname

Vanuit de optiek dat belangstelling is voor – en de deelname aan – de eerste tijdvakken van de subsidieregeling is het relevant om vast te stellen wat aanvragers heeft bewogen om een aanvraag in te dienen en – als 'spiegel' – waarom niet-aanvragers een aanvraag achterwege gelaten hebben. In deze paragraaf gaan we in op deze achtergronden van (niet-)deelname.

Alvorens de uitkomsten te presenteren is uit de interviews gebleken dat respondenten van alle groepen spontaan aangeven positief te zijn over de aandacht voor het vraagstuk van de arbeidsmarktekorten in de drie doelsectoren. Dit wordt als een dusdanig urgent vraagstuk aangemerkt, dat er waardering bestaat dat met het programma – en de subsidieregeling als

onderdeel daarvan – een bijdrage wordt geleverd aan het vinden van werkzame interventies om bij te dragen aan oplossingen voor dit probleem.

Achtergronden (betrokkenheid bij) aanvraag

In totaal hebben zeven aanvragers in het tijdvak 1 en/of 2 een aanvraag voor de subsidieregeling Meer uren werkt! ingediend. Aan de zes respondenten uit deze respondentgroep hebben we de (open) vraag gesteld wat voor hen belangrijke overwegingen waren om een aanvraag voor de regeling in te dienen (zie schema 3.6). Eén respondent heeft ervaring met beide openstellingen. De overige vijf hebben alleen in de tweede openstelling een aanvraag ingediend.

Schema 3.6 Overwegingen van aanvragers om aanvraag in te dienen (N=6)

Overwegingen	Aantal keren genoemd
Regeling sluit goed aan bij vraagstukken/uitdagingen van sector/organisatie	6
Willen zelf zicht krijgen op effectieve interventies voor uitbreiding aantal deeltijduren	3
Veel interesse vanuit onze achterban voor de thema's/interventies van de regeling	2
Betrokkenheid van een deskundige partij (Universiteit Utrecht)	2
Interventiepartner was bereid (vrijwel) al het werk voor de aanvraag te verrichten	2
Aantrekkelijke subsidiabele activiteiten	1
Financiële ondersteuning van interventie die we sowieso uit wilden voeren	1

Respondenten konden meerdere redenen noemen.

De belangrijkste overweging die alle aanvragers naar voren brengen refereert aan de *inhoud/doel* van de regeling, namelijk vergroten van de deeltijduren als mogelijke oplossingsrichting voor arbeidsmarkttekorten. Dit is een urgent vraagstuk in hun sector en organisatie. De subsidieregeling sluit dan ook goed aan bij wat er binnen hun sector speelt. Twee respondenten die meerdere aanvragen ingediend hebben, gaven aan dat er bij hun achterban dan ook veel interesse is voor (de interventies uit) de regeling. Het lag dan ook voor de hand om gebruik te maken van de aangeboden mogelijkheden en organisaties uit de achterban te mobiliseren om deel te gaan nemen.

In het verlengde hiervan geeft de helft van de aanvragers ook aan al wel met interventies bezig te zijn (geweest), maar dat het zicht ontbreekt welke interventie daadwerkelijk bijdragen aan uitbreiding van deeltijduren bij werknemers. Bij deze gesprekspartners bestaat nieuwsgierigheid naar de uitkomsten van het wetenschappelijk onderzoek dat hier zicht op probeert te geven. Met deelname aan de regeling/het onderzoeksprogramma wordt niet alleen ervaring met de interventie opgedaan, maar ook bijgedragen aan de ontwikkeling van *evidence based interventies*. De betrokkenheid van de Universiteit Utrecht als deskundige onderzoekspartner was voor een tweetal aanvragers ook een pré om een aanvraag in te dienen.

Verder blijken bij twee aanvragen de *interventiepartner* – waarmee zij al in contact stonden – een belangrijke stimulerende rol te hebben gehad. Deze was bereid om een belangrijk deel van de voorbereiding van de aanvraag voor zijn rekening te nemen, waardoor de (administratieve) 'belasting' voor de aanvrager zelf beperkt bleef.

De (*typen*) *subsidiabele activiteiten* van de regeling werd door één respondent als overweging genoemd om een aanvraag in te dienen. Dit betekent overigens niet dat er geen waardering voor

mogelijke toepassingen en omvang van de beschikbare subsidie bestaat. Hierover bestaat bij de aanvragers over het algemeen waardering, zoals in paragraaf 3.4 wordt besproken. Tevens gaf deze respondent ook aan dat binnen de organisatie de wens bestond om aan de slag te gaan met de deeltijdfactor, waarvoor door de regeling financiële ondersteuning beschikbaar was.

De bovenstaande uitkomsten worden min of meer bevestigd vanuit de interviews met de **deelnemende organisaties**. Gevraagd naar de redenen om deel te gaan nemen aan het project van de aanvrager (uit alleen zorg & welzijn en kinderopvang, zie paragraaf 3.1), wordt vooral gerefereerd naar het centrale vraagstuk en het type interventie die centraal staat in het project (zie onderstaand schema). Ook vanuit deze respondentgroep werd door enkele respondenten de betrokkenheid van de UU en het zicht krijgen op de effectiviteit van interventies als overweging genoemd om deel te gaan nemen. De subsidie zelf werd door een enkeling spontaan genoemd als reden voor participatie.

Schema 3.7 Overwegingen deelname aan project, voor deelnemende organisaties (N=8)

Overweging	Aantal keren genoemd
Regeling sluit goed aan bij vraagstukken/uitdagingen van onze sector/organisatie	8
De interventie sprak ons aan	7
De betrokkenheid van deskundige partij als Universiteit Utrecht	3
We willen zelf zicht krijgen op effectieve interventies voor uitbreiding aantal deeltijduren	2
De kosten voor ons zijn beperkt vanwege de subsidie	2
Dat we een vergoeding krijgen voor onze HR-ondersteuning	1

Respondenten konden meerdere redenen noemen.

Ook aan de (vijf) **interventiepartners** is gevraagd naar de redenen om betrokken te zijn bij – en te participeren in – de gehonoreerde aanvragen voor de subsidieregeling Meer uren werkt! Daarbij refereren ze in de eerste plaats naar hun expertise op het gebied van één of meerdere interventies die in de regeling centraal staan.¹³ Zo zijn de interventiepartners naar eigen zeggen gespecialiseerd in bijvoorbeeld het vraagstuk van roosteren of mantelzorg. Overigens spreekt een enkele respondent wat de deelname betreft over een leertraject. Hoewel zij al de nodige kennis over de interventie hebben, wordt meer inzicht verkregen in werkzame bestanddelen van de interventie en hoe de interventie het beste geïmplementeerd kan worden om maximaal effect te realiseren.

Vanuit eerdere opdrachten en netwerken hadden de interventiepartners ook al betrokkenheid bij (één of enkele) sectoren die in de regeling centraal staan. Vanuit deze ervaringsdeskundigheid lag het voor de hand dat aanvragers en interventiepartners elkaar konden vinden in de voorbereiding op en het opstellen van de subsidieaanvraag. Zij zien de regeling dan ook als een kans om een bijdrage te leveren aan vernieuwende aanpakken voor het deeltijdvraagstuk en het oplossen van een groot maatschappelijk probleem in de betreffende sector(en).

Ook is participatie aan de gehonoreerde projecten commercieel interessant voor de interventiepartners. Niet alleen vanwege het feit dat zij opdrachten verworven voor de implementatie

¹³ Waarbij opgemerkt moet worden dat een interventiepartner ook tot het consortium behoorde waarin meegedacht is over de selectie van de interventies (zie volgend hoofdstuk).

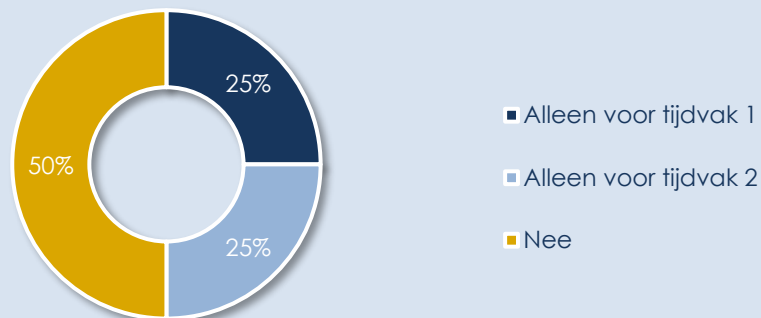
van de interventie, maar ook omdat participatie bij zal dragen aan een grotere naamsbekendheid. Als in het wetenschappelijk onderzoek ook nog eens vastgesteld wordt dat 'hun' methode/interventie werkt, dan zal dit in de optiek van de interventiepartners ongetwijfeld uitgedragen worden naar andere organisaties in de sector.

Verklaringen non-participatie

Om zicht te krijgen op achtergronden van non-participatie hebben we de geraadpleegde 20 niet-aanvragers (7 geïnteresseerden en 13 potentiële aanvragers) hierover enkele vragen gesteld. Een eerste constatering is dat **onbekendheid** met de regeling **geen rol** speelt in de mindere belangstelling voor de regeling. Uit de gesprekken blijkt dat de helft van de niet-aanvragers op de hoogte was van de eerste openstelling van de subsidieregeling, en allemaal waren ze op de hoogte van de tweede openstelling. Uit de interviews met sleutelpersonen blijkt dat de informatievoorziening voor het tweede tijdvak geïntensiveerd is; deze is blijkbaar effectief geweest voor de bekendheid met de regeling.¹⁴

Van de ongeveer 10 niet-aanvragers die op de hoogte waren van de eerste openstelling, heeft de helft **overwogen** om subsidie aan te vragen. Zij hebben dit niet opnieuw voor het tweede tijdvak overwogen. Zij hadden blijkbaar na de eerste openstelling al min of meer afscheid van de regeling genomen. Bij sommigen waren de wijzigingen in de regeling van de tweede openstelling niet goed op het netvlies gekomen. Van de overige 10 niet-aanvragers heeft de helft overwogen om voor het tweede tijdvak een aanvraag in te dienen. Zij hadden die overweging niet voor tijdvak 1 gedaan omdat zij deze te laat (na sluiting van dat tijdvak) op het netvlies kregen.

Figuur 3.8 Overwogen aanvraag in te dienen, volgens niet-aanvragers (N=20)

De andere helft van de niet-aanvragers heeft naar eigen zeggen niet of niet serieus overwogen om een aanvraag te doen. Deze respondenten hebben veelal globaal kennis genomen van de regeling, zonder zich goed te verdiepen in de mogelijkheden. Wat vooral is blijven hangen bij deze respondenten is dat de regeling met name bedoeld is om deelname aan wetenschappelijk onderzoek naar effectieve interventies mogelijk te maken.

¹⁴ Overigens bleek uit de interviews met de niet-aanvragers dat de derde openstelling, die ten tijde van de procesevaluatie werd georganiseerd, niet bij iedereen op het netvlies was gekomen. Verschillende respondenten reageerden verrast toen zij tijdens het interview hiervan hoorden. Uit de toekomstsessie blijkt dat de communicatie over deze openstelling, mede door gebrek aan capaciteit en het feit dat niet meer voor alle interventies subsidie aangevraagd kon worden, relatief beperkt is gebleven.

Niet-aanvragers hebben diverse **redenen** aangevoerd om (tot op heden) **geen aanvraag** voor de regeling Meer uren werkt! in te dienen. Hieronder zijn de aangevoerde redenen weergegeven, waarbij een onderscheid gemaakt is tussen niet-aanvragers die wel een aanvraag hebben overwogen en zij die dat niet hebben gedaan. Tevens zijn de redenen van niet-aanvragen gecategoriseerd in verschillende typen redenen. Het eerste type heeft betrekking op de inhoud en organisatie van de regeling (waarmee mogelijk in de toekomst rekening gehouden kan worden). Het tweede type redenen ligt meer bij de organisatie of de sector van de niet-aanvrager (hierna 'Interne redenen' genoemd). Uit schema 3.9 valt af te leiden dat niet één specifieke reden de boventoon voert voor de beperkte deelname, maar dat respondenten veelal een combinatie van redenen aanvoeren.

Schema 3.9 Redenen om geen aanvraag voor Meer uren werkt! in te dienen

Redenen	Aanvraag wel overwogen (N=10)	Aanvraag niet overwogen (N=10)
Inhoud en organisatie regeling		
Vanwege eisen UU-onderzoek (aantal onderzoekslocaties, aantal deelnemende werknemers, controlegroep e.d.)	7	3
Timing van de openstelling niet goed	4	5
Te hoge administratieve lasten (voor aanvragen subsidie)	4	1
De afbakening van subsidiabele activiteiten was te beperkend	2	-
De (maximale) subsidiebedragen zijn te laag	2	-
De onderscheiden interventies zijn niet interessant voor onze sector/organisatie	-	2
Interne redenen		
Andere subsidieregelingen	5	6
Weinig toegevoegde waarde: werken al op andere manier aan uitbreiding van uren deeltijdwerkers	4	5
Geen animo bij onze achterban/locaties binnen onze organisatie	3	4
Geen interesse in wetenschappelijk onderzoeksprogramma	3	1
We hadden subsidie niet nodig	1	1
Vanwege het ontbreken van een geschikte interventiepartner	1	-

De percentages tellen niet op tot 100%, omdat respondenten meerdere antwoorden konden geven.

Uit bovenstaand schema blijkt dat vooral zij die wel overwogen hebben om een aanvraag in te dienen redenen aanvoeren die verband houden met de inhoud en organisatie van de regeling. Deze respondenten hebben zich ook meer verdiept in de regeling. Enige uitzondering is de timing van de openstelling die ook voor de andere groep niet-aanvragers een obstakel voor deelname vormde.

Inhoud en organisatie regeling

Voor bijna alle niet-aanvragers die wel een aanvraag overwogen hebben vormden de **onderzoeksvoorwaarden**, die de UU in staat stellen om goed wetenschappelijk onderzoek te doen, een obstakel voor deelname. Deze respondenten verwachten moeite te hebben om te voldoen aan de minimale eisen voor het aantal deelnemende organisaties/onderzoekslocaties en/of de minimale aantallen deelnemende werknemers. Deze reden wordt dikwijls gecombineerd met onvoldoende animo vanuit de achterban om te participeren, wat het moeilijk maakt om aan deze voorwaarden te voldoen. In de optiek van enkele respondenten is de regeling, vanwege de nadruk op het wetenschappelijke onderzoek, te strak ingeregeld en biedt deze te weinig ruimte voor een eigen (inhoudelijke) invulling van de pilot (wat ook in de internetconsultatie al naar voren werd gebracht,

paragraaf 4.1). Dit punt komt ook terug bij de selectie van interventies, die volgens enkele respondenten niet aansluit bij hun wensen.

De **timing** van met name de tweede openstelling was eveneens een reden voor een deel van de niet-aanvragers om af te zien van een aanvraag. Dit was voor niet-aanvragers die geen aanvraag hebben overwogen de belangrijkste aan de regeling gerelateerde reden om niet deel te nemen. Deels voert dit terug op het punt van hiervoor dat sommige respondenten in dezelfde periode ook met andere subsidieaanvragen bezig waren. Daarnaast werd door een belangrijk deel van deze respondenten aangevoerd dat het moment van de openstelling te kort op de publicatie van de subsidieregeling zat. Hierdoor was er in hun geval te weinig tijd om voor het voorbereiden van de aanvraag en interne bestuurlijke besluitvorming om eventueel te gaan participeren. Ten slotte merkten enkele scholen op dat zo kort voor de zomervakantie een belemmering is (vanwege drukte maar ook omdat de planning en begroting voor het komende schooljaar dan al vastliggen).

Met name niet-aanvragers die wel hebben overwogen om een aanvraag in te dienen verwachtten dat de **administratieve lasten** om een aanvraag in te dienen te hoog zouden zijn. Respondenten verwachten dat het ingewikkeld is om goede afstemming met alle betrokken partijen – interventiepartners, deelnemende organisaties en de UU – te realiseren. Daarnaast geeft één respondent aan dat onduidelijkheid over de rolverdeling tussen aanvragers en interventiepartners de aanvraagprocedure in hun ogen moeilijker maakte.

De afbakening van **subsidiabele activiteiten** en de **hoogte van de subsidie** vormen niet of nauwelijks belemmeringen voor deelname. Op deze punten kan dus van een aantrekkelijke subsidieregeling worden gesproken. Dit blijkt ook uit de interviews met aanvragers en deelnemende organisaties. Zij oordelen positief over de subsidiabele activiteiten en de hoogte van de subsidiebedragen voor deze activiteiten. Hierdoor is de verwachting dat de kosten die gemoeid gaan met het organiseren en uitvoeren van implementatietraject (vrijwel) volledig vergoed worden.

Twee respondenten geven aan dat de **onderscheiden interventies** niet interessant zijn voor hun sector/organisatie. Wat hier opvalt is dat beide respondenten vertegenwoordigers zijn van brede koepelorganisaties die ook andere sectoren dan de doelsectoren vertegenwoordigen. De arbeidsmarktbrede interventies zijn in hun optiek niet per se relevant voor aanvragers buiten de drie doelsectoren.

Interne redenen

De meest genoemde reden waarom niet-aanvragers geen aanvraag hebben ingediend voor de subsidieregeling Meer uren werkt! is vanwege **andere regelingen**. Deze reden heeft twee dimensies. De eerste dimensie is **inhoudelijk** van aard, namelijk dat al gebruik gemaakt is/wordt van regelingen/projecten die betrekking hebben op uitbreiding van deeltijduren. Hierdoor was de subsidie voor een aantal respondenten **niet nodig**. Vooral niet-aanvragers uit de sector zorg & welzijn voeren dit argument aan. Zo liep van 2021 tot 2024 het programma 'Contractuitbreiding in de zorg' van Het Potentieel Pakken (HPP). Dit programma – gesubsidieerd door het ministerie van VWS – was gericht op het aanpassen van roosters, het voeren van goede gesprekken en het inzichtelijk maken van de

financiële gevolgen van meer uren werken (via de WerkUrenBerekenaar).¹⁵ Tevens kwam in interviews met niet-aanvragers uit het onderwijs naar voren dat er verwarring bestond over de Meer uren werkt! regeling en de eigen subsidieregeling van OCW om het lerarentekort in het primair onderwijs te verminderen, de Meerurenmaatwerk-regeling. Deze regeling lijkt wat betreft naam en doel sterk op de Meer uren werkt! regeling (maar staat niet in het teken van wetenschappelijk onderzoek). Dit leidde in de interviews met niet-aanvragers uit het onderwijs soms tot verwarring (citaat: 'over welke Meer uren werk-regeling hebben we het nu?'). Overigens kon deze regeling pas aangevraagd worden na sluiting van het tweede tijdvak van Meer uren werkt!, waarmee deze regeling waarschijnlijk geen belemmering vormde om een aanvraag te doen voor Meer uren werkt!.

De tweede dimensie is meer **organisatorisch** van aard. Doordat sectororganisaties ook andere subsidieprojecten uitvoeren is er onvoldoende personele capaciteit binnen de sectororganisatie om aan een nieuwe regeling deel te gaan nemen. Dit omdat de grenzen van het absorptievermogen van de organisatie bereikt zijn. De (afrekening van de) MDIEU-regeling is herhaaldelijk als voorbeeld genoemd. De recent ontstane onderwijsregio's waren in de aanloop naar tijdvak 2 vooral gefocust op aanvragen voor de Subsidieregeling Landelijk dekkend netwerk onderwijsregio's en de 'Subsidieregeling Aanvulling, verbreding of verdieping onderwijsregio's 2025'.

Een vergelijkbaar aandeel geraadpleegde niet-aanvragers ziet voor henzelf **weinig toegevoegde waarde** in deelname. Dit omdat zij eerder al met deze materie bezig zijn geweest (al dan niet via bovengenoemde andere regelingen) en dus met interventies aan de slag zijn gegaan. Door een **gebrek aan animo** bij de achterban krijgt men voor het toevoegen van nieuwe interventies men binnen de organisatie de handen niet op elkaar. Daarnaast werd door enkele van hen aangevoerd dat eerder onderzoek binnen hun organisatie uitgewezen had dat uitbreiding van uren van deeltijdwerkers moeilijk te realiseren is en nauwelijks soelaas zou bieden voor het personeelstekort.¹⁶ Hoewel wel degelijk arbeidsmarkttekorten bij hun achterban spelen, neemt door deze ervaringen uitbreiding van deeltijduren niet (meer) een centrale plaats in binnen het beleid.

Een paar niet-aanvragers geven aan dat zij geen interesse hebben in deelname aan een **wetenschappelijk onderzoeksprogramma**. Als argument voeren zij aan dat ze geen behoefte hebben om te dienen als een soort 'proefkonijn'. In plaats daarvan zouden zij het onderzoek liever afwachten en eventueel aan de slag gaan met interventies als deze bewezen effectief zijn. Eén respondent geeft aan dat het niet duidelijk welke partij zou kunnen dienen als **geschikte interventiepartner**.

3.4 Beoordeling modaliteiten regeling

Aan zowel aanvragers als niet-aanvragers hebben we een aantal modaliteiten van de subsidieregeling voorgelegd en om een oordeel gevraagd. Uit deze beoordeling kunnen eventuele (aanvullende) verklaringen worden gevonden voor het geringe beroep op de regeling en – in het verlengde hiervan – aanknopingspunten voor verbeteringen in de regeling.

¹⁵ Stichting Het Potentieel Pakken, *Het potentieel blijven pakken. Contractuitbreiding in de zorg – inzichten en impact*, februari 2025.

¹⁶ Hier valt overigens tegen in te brengen dat de subsidieregeling juist bedoeld is om effectieve interventies te identificeren en te valideren.

In schema 3.10 zijn de oordelen van de geraadpleegde aanvragers over de voorgelegde modaliteiten weergegeven. Hierbij plaatsen we twee kanttekeningen. Allereerst zijn onderstaande uitkomsten gebaseerd op een klein (maar wel het maximaal mogelijk) aantal waarnemingen. De eerste twee openstellingen hebben niet wezenlijk voldoende aanvragers opgeleverd. Daarnaast zijn de uitkomsten niet gewogen voor het aantal aanvragen dat de respondenten ingediend hebben (variërend van 1 tot in totaal 6). Ook betreft het hier zowel aanvragers die in de praktijk te maken hebben met deze modaliteiten (omdat hun aanvraag gehonoreerd werd) en (twee) aanvragers waarvoor dit niet geldt (omdat hun aanvraag afgewezen of ingetrokken is). Het beperkte aantal waarnemingen laat een nadere differentiatie echter niet toe.

De aanvragers zijn overwegend positief over de gekozen interventies, dat per interventie een aanvraag ingediend moet worden en dat de interventiepartner zelf gekozen mag worden. Ook bestaat er tot zekere hoogte begrip voor het feit dat er op drie momenten vragenlijsten onder deelnemende werknemers afgenomen moeten worden. Hoewel dit wel als 'belastend' voor de medewerkers wordt ervaren, begrijpt men dat dit bijdraagt aan de kwaliteit van het wetenschappelijke onderzoek en de inzichten die ermee verkregen worden. Dit geldt vooral ook voor de voorwaarde dat er minimaal tien onderzoekslocaties moeten worden geselecteerd.

Schema 3.10 Beoordeling modaliteiten door aanvragers (N=6)

Modaliteit	Positief	Neutraal	Negatief	Geen oordeel
De 7 interventies die onderscheiden worden	4	1	-	1
Per interventie moet aanvraag ingediend worden	3	2	-	1
De aanvrager mag zelf de interventiepartner kiezen	3	2	1	-
Uitzetten van enquêtes op 3 momenten	3	2	1	-
Minimum aantal onderzoekslocaties (10)	2	3	-	1
De omschrijving van de interventies	2	2	2	-
Samenstelling interventiegroep en controlegroep	2	1	2	1
Maximale looptijd activiteiten (1 jaar na honorering)	1	3	2	
Minimum aantal werknemers interventiegroep (130)	1	1	3	1
Minimum aantal werknemers controlegroep (120)	1	1	3	1

Bij de omschrijving van de interventies in de regeling en het communicatiemateriaal is het beeld meer diffuus. Sommige respondenten vonden het moeilijk om zich op basis van de omschrijvingen een voorstelling te maken van de praktische uitwerking van de interventies. Ook over het moeten samenstellen van een interventiegroep en een controlegroep lopen de meningen uiteen. Enerzijds bestaat er begrip vanuit het oogpunt van wetenschappelijk onderzoek. Anderzijds vinden sommige aanvragers het niet prettig dat een deel van de medewerkers verstoken blijven van de interventie, maar daarentegen toch lastig gevallen worden met vragenlijsten.

Over de maximale **looptijd** van het project van één jaar bestaat bij aanvragers (met gehonoreerde aanvragen) enige zorg. Hun ervaring tot nu toe is dat het voorbereiden en plannen van het implementatietraject en het 'werven' van deelnemers op de onderzoekslocaties veel tijd in beslag neemt. Ondanks dat de interventie niet direct na honorering hoeft te starten – de startdatum is uiterlijk drie maanden na subsidieverlening en voor het onderwijs wordt nog meer tijd gegeven (zie

hierna) – ervaren respondenten tijdsdruk. Daarnaast is er in hun optiek weinig ruimte om uitval te compenseren door de strakke planning. Hoewel het in de praktijk mogelijk is om gaandeweg nieuwe deelnemende organisaties/onderzoekslocaties toe te voegen, zien de respondenten hiertoe weinig mogelijkheden vanwege de maximale doorlooptijd. Voor deze nieuwe deelnemers is namelijk per saldo een veel kortere periode beschikbaar. Verder lijken aanvragers uit het onderwijs niet voldoende op het netvlies te hebben dat voor hen een afwijkende startdatum geldt in verband met het verloop van schooljaren.

Het minste 'steun' onder de aanvragers bestaat voor de **minimale aantallen** die voor de interventiegroep en de controlegroep worden geëist. Hoewel er in de tweede openstelling een versoepeling is doorgevoerd (niet meer eisen voor elke deelnemende organisatie/onderzoeklocatie maar voor het totaal) wordt dit door respondenten als een behoorlijke opgave gezien om deze aantallen in de praktijk ook te realiseren. Daarnaast bestaat er volgens sommige respondenten het risico dat er 'onderaan de streep' onvoldoende deelnemers resteren (omdat ze niet voldoen aan minimaal twee ingevulde vragenlijsten), met financiële consequenties als gevolg. De respondenten vinden het wel positief dat er een beloning is voor het invullen van de vragenlijsten.

Op een vergelijkbare manier hebben we de modaliteiten ook voorgelegd aan **niet-aanvragers**. Van de 20 respondenten uit deze respondentgroep konden 13 personen een deel van de modaliteiten beoordelen (omdat ze hiervan kennis hadden of zich hier tijdens het interview een voorstelling konden maken). De overige respondenten bleken niet of nauwelijks in staat om een oordeel over de modaliteiten te geven, omdat de regeling te ver van hen afstond en/of zij geen 'vertaling' naar hun situatie konden maken. Deze zijn dan ook buiten beschouwing gelaten.

Schema 3.11 Beoordeling modaliteiten door niet-aanvragers (N=13)

Modaliteit	Positief	Neutraal	Negatief	Geen oordeel
De aanvrager mag zelf interventiepartner kiezen	8	2	1	2
De 7 interventies die onderscheiden worden	5	8	-	2
Maximale looptijd activiteiten (1 jaar na honorering)	4	5	-	4
De omschrijving van de interventies	4	1	-	8
Per interventie moet aanvraag ingediend worden	-	2	5	6
Uitzetten van enquêtes op 3 momenten	-	3	6	4
Minimum aantal onderzoekslocaties (10)	3	1	8	1
Minimum aantal werknemers interventiegroep (130)	1	2	8	2
Minimum aantal werknemers controlegroep (120)	1	2	8	2
Samenstelling interventiegroep en controlegroep	1	-	12	-

Het patroon in bovenstaand schema is min of meer vergelijkbaar met die in schema 3.10 voor aanvragers. Over de eigen keuze van de interventiepartner is een ruime meerderheid van de niet-aanvragers positief. Vanuit de respondenten die hierover neutraal of negatief oordelen, is aangegeven dat hen niet precies duidelijk is wat een interventiepartner precies is en welke organisaties hiervoor geschikt zijn (waaruit dan een keuze gemaakt zou kunnen worden). De selectie van (zeven) interventies wordt iets vaker neutraal beoordeeld. Voor een deel van de niet-aanvragers biedt dit voldoende keuzemogelijkheden. Andere niet-aanvragers (die hierover neutraal oordelen)

vinden de interventies minder relevant omdat zij hier via andere regelingen al aan werken of omdat ze vinden dat de interventies niet goed aansluiten bij hun achterban. Ook over de looptijd van de activiteiten zijn niet-aanvragers redelijk positief. Ze verwachten, voor zover ze daarover een oordeel kunnen vellen, dat dit voldoende tijd is om de hele interventie te doorlopen.

Veel minder enthousiasme bij niet-aanvragers bestaat voor het feit dat per interventie een aanvraag ingediend moet worden. Hiervoor worden twee argumenten aangevoerd. In de eerste plaats ziet men het als een gemiste kans dat interventies hierdoor niet gecombineerd inzet kunnen worden. Deze respondenten zouden graag zien dat de interventie 'Financiële inzichten' gecombineerd zou kunnen worden met andere interventies. Een tweede argument is dat het indienen van meerdere, afzonderlijke aanvragen voor extra werk zorgt en administratieve lasten met zich meebrengt.

Het minste 'draagvlak' bij de niet-aanvragers bestaat voor de **onderzoekseisen** (die door een deel van hen ook als reden voor non-participatie werd aangevoerd). De minimale eisen voor locaties en aantal deelnemende werknemers worden als zwaar en rigide aangemerkt. Vooral het moeten samenstellen van een controlegroep (van werknemers die de interventie niet krijgt) wordt als onaantrekkelijk aangemerkt. Respondenten vinden het moeilijk te verantwoorden dat deelname aan het onderzoek (vrijwel) niets oplevert voor de controlegroep. Tevens vinden zij het erg belastend voor werknemers, met name die in de controlegroep, om op drie momenten een vragenlijst in te vullen. Bij niet-aanvragers staat de meerwaarde van deze aanpak minder op het netvlies dan bij aanvragers, die hiervoor wel begrip kunnen opbrengen. Uit de toekomstsessie is gebleken dat voor het wetenschappelijk vaststellen van de effectiviteit van de interventies hieraan geen concessies kunnen worden gedaan.

Aanvullende inzichten vanuit deelnemende organisaties

In aanvulling op de bovenstaande uitkomsten van (niet-)aanvragers zijn vanuit de interviews met de geraadpleegde deelnemende organisaties enkele inzichten naar voren gekomen die betrekking hebben op sommige modaliteiten van de regeling. Zo hebben enkele respondenten uit deze groep naar voren gebracht dat de aanloop- en voorbereidingsfase van de implementatie vrij tijdsintensief is geweest (vooral ten aanzien van het mobiliseren van medewerkers voor de interventie- en de controlegroep). Bij hen bestaat de vrees dat zij hierdoor per saldo niet 'uitkomen' met de forfaitaire vergoeding voor HR-ondersteuning.

Daar staat tegenover dat andere deelnemende organisatie niet goed op het netvlies hebben dat het forfaitaire bedrag voor HR-ondersteuning volledig vrij te besteden is. Sommige respondenten waren in de veronderstelling dat hiermee alleen de inzet van de HR-afdeling vergoed mag worden. Zij zouden naar eigen zeggen liever zien dat dit aan deelnemende werknemers besteed mag worden. Door deelname aan de interventie kunnen werknemers voor een aantal uren niet ingeroosterd worden of maken zij overuren doordat de sessies (vanwege de personeelskrapte) buiten werktijd plaatsvinden. Kennelijk was niet bekend dat deze HR-ondersteuningsmiddelen vrij te besteden zijn door de deelnemende organisatie en dus ook ingezet kunnen worden voor verletkosten en/of de betaling van overuren.

De voorwaarde van minimaal twee in te vullen vragenlijsten om meegeteld te worden als deelnemers baart sommige aanvragers wel de nodige zorg. Door tussentijdse uitval van deelnemers (en onvoldoende compensatiemogelijkheden) kan daardoor de situatie ontstaan dat niet voldaan wordt aan het minimale aantal deelnemers in de interventiegroep en de controlegroep. Mogelijk dat hierdoor bij de afrekening minder subsidie verantwoord kan worden (wat tot extra vrijval van subsidiemiddelen kan leiden, zie hiervoor). Vanuit deelnemers aan de toekomstsessie is de suggestie gedaan om (toekomstige) aanvragers aan te moedigen om 'buffers' aan te leggen wat het aantal werknemers in beide onderzoeksgroepen.

Beoordeling tussentijdse aanpassingen

Hiervoor is al opgemerkt dat in de regeling voor het tweede tijdvak diverse aanpassingen doorgevoerd zijn ten opzichte van de regeling voor het eerste tijdvak (zie paragraaf 2.3). Het feit dat het aantal aanvragen in het tweede tijdvak beduidend groter was dan in het eerste tijdvak is een indicatie dat de wijzigingen effectief zijn geweest. Dit wordt ook bevestigd vanuit de geraadpleegde aanvragers. Voor meerdere aanvragers waren de doorgevoerde wijzigingen een reden om alsnog een aanvraag in te dienen. Met name de aanpassingen in voorwaarden voor het aantal deelnemende organisaties, de flexibiliteit in de vereiste deelnamecijfers in de beide onderzoeksgroepen, het forfaitaire bedrag voor HR-ondersteuning voor deelnemende organisaties en – specifiek door de aanvragers uit de onderwijssector genoemd – de toevoeging van schoolbesturen als mogelijke aanvrager werden door deze aanvragers verwelkomd.

Eén aanvrager heeft gemengde gevoelens over het feit dat de interventiepartner uit het samenwerkingsverband is gehaald. Hoewel zij het aan de ene kant goed vinden dat interventiepartners in de nieuwe regeling ingezet kunnen worden tegen een marktconform uurtarief, bestaat er aan de andere kant zorg of er voldoende subsidie beschikbaar is voor de uitvoering van de interventie. Dit vanwege het feit dat interventiepartners nu ook btw in rekening brengen, dat ten laste gaat van het subsidiebudget.

Interventiepartners en geïnteresseerden (niet-aanvragers die wel aanwezig zijn geweest bij voorlichtingsbijeenkomsten²⁷) zijn ook overwegend positief over de aanpassingen die zijn gedaan voor het tweede tijdvak. Daarbij werden dezelfde aanpassingen als hiervoor gewaardeerd. Sommige respondenten waarderen dat het ministerie van SZW geluisterd heeft naar kritiek en de feedback op de conceptversie van de nieuwe regeling en dat daaruit concrete aanpassingen zijn voortgekomen.

Desalniettemin waren de aanpassingen geen aanleiding voor niet-aanvragers (geïnteresseerden) om alsnog een aanvraag voor het tweede tijdvak in te dienen. Uit de toelichting hierop blijkt dat er in hun optiek nog steeds geen goede balans is gevonden tussen het doel om wetenschappelijk onderzoek te kunnen verrichten en het mogelijk maken van de implementatie van interventies in de praktijk. Aan de vereiste aantallen zijn geen aanpassingen gedaan. Hoewel de manier waarop voldoende massa

²⁷ Potentiële aanvragers die niet tot het consortium behoorden of geen voorlichtingsbijeenkomsten over de regeling bijgewoond hebben, konden de vergelijking tussen het eerste en tweede tijdvak veelal niet maken. De subsidieregeling kwam bij hen pas in de aanloop tot het tweede tijdvak op het netvlies.

gecreëerd kan worden is versoepeld, bleken de aanpassingen aan de onderzoekseisen niet voldoende te zijn voor niet-aanvragers. Het inrichten van een interventie- en controlegroep en de minimale aantal deelnemende werknemers vormen een barrière die in de optiek van deze respondenten moeilijk te slechten is. Ook is er in de optiek van enkele niet-aanvragers weinig ruimte voor eigen invulling van de interventie, wat voor hen een belemmering voor deelname vormde.

Ondanks dat geprobeerd is om een meer toegankelijke subsidieregeling te ontwikkelen, zijn ook de interventiepartners van mening dat de onderzoekseisen niet voor alle potentiële aanvragers werkbaar zijn. Dit geldt niet alleen voor de minimale aantallen locaties en deelnemers, maar ook dat niet tegemoet gekomen is aan de wens vanuit de praktijk om interventies gecombineerd in te mogen zetten. Eén interventiepartner maakt verder een kritische opmerkingen over het taalniveau dat in de (eerste) vragenlijst wordt gebruikt. De gebezigde taal is in de optiek van deze respondent te moeilijk voor sommige werknemers.

Interesse in toekomstige openstellingen

Bij de geraadpleegde aanvragers en niet-aanvragers is getoetst of zij opnieuw respectievelijk alsnog een aanvraag zouden indienen als er na 2025 weer een subsidiemogelijkheid voor nieuwe interventies voor uitbreiding van uren van deeltijdwerkers komt. In schema 3.12 zijn de uitkomsten op deze vraag weergegeven. Daaruit valt op te maken dat er wel degelijk een potentieel is voor nieuwe subsidierondes.

Schema 3.12 Interesse in nieuwe openstellingen, onder aanvragers en niet-aanvragers

Respondentgroep	Ja	Misschien	Nee	Weet niet
Aanvragers (N=5)	1	3	-	1
Niet-aanvragers (N=17)	3	8	4	2

Uit bovenstaand schema blijkt dat bij vier respondenten – één aanvrager en drie niet-aanvragers – voornemens zijn om een aanvraag in te dienen bij eventuele toekomstige openstellingen. Hierbij tekenen we aan dat het bij deze respondenten om meer dan één aanvraag kan gaan, omdat per interventie een aanvraag ingediend moet worden. Nog eens elf (niet-)aanvragers zouden dit misschien overwegen. Bij de aanvragers hangt dit overigens wel af van de ervaringen met – en de resultaten van – de interventies die binnen de huidige regeling geïmplementeerd en onderzocht worden. Vanuit niet-aanvragers is aangegeven dat dit onder meer afhangt van eventuele aanpassingen die in een nieuwe subsidieregeling doorgevoerd zouden zijn (zoals het mogen combineren van interventies en ‘verlichting’ van andere onderzoekseisen).

Verscheidende respondenten hebben erop gewezen dat ook het moment van een tijdvak en de voorbereidingstijd (tussen publicatie en de periode van de openstelling) medebepalend is voor het al dan niet overwegen van een aanvraag. Het tijdig communiceren van de subsidieregeling om potentiële aanvragers in de gelegenheid te stellen om bij bestuurders en de achterban voldoende draagvlak voor de aanvraag te creëren en de aanvraag daadwerkelijk op te stellen, wordt als belangrijke succesfactor voor toekomstige openstellingen gezien.

Onder slechts vier respondenten bestaat geen enkele interesse in deelname aan (het wetenschappelijk onderzoek voor) de interventies.

4. Voorbereiding en uitvoering

In dit hoofdstuk staan de voorbereiding en uitvoering van de subsidieregeling Meer uren werkt! centraal. In paragraaf 4.1 gaan we in op de aanloop en voorbereiding van de subsidieregeling. De ervaringen met de informatievoorziening over de regeling komen in paragraaf 4.2 aan bod. In paragraaf 4.3 bezien we de ervaringen van zowel de uitvoeringsorganisatie als de aanvragers met de aanvraag- en beoordelingsprocedure.

4.1 Voorbereiding regeling

In deze paragraaf gaan we nader in op de ervaringen met de voorbereiding van de subsidieregeling Meer uren werkt!. Deze voorbereiding heeft het gebruikelijke proces gevolgd van het ontwikkelen van de regeling, de internetconsultatie en het publiceren van de regeling in de Staatscourant om het tijdvak vervolgens open te stellen. Bij het tweede tijdvak bestond de regeling uit wijzigingen ten opzichte van het eerste tijdvak.

Anders ten opzichte van reguliere subsidieregelingen van het ministerie van SZW is dat de subsidieregeling onderdeel vormt van het grotere Groeifonds-programma. Het ministerie stond voor de complexe opgave om met dit programma kwalitatief goede pilots uit de praktijk te halen en deze zorgvuldig te financieren met publieke middelen. Om goed wetenschappelijk onderzoek naar de interventies uit te kunnen voeren moest verder voldoende deelname vanuit organisaties (onderzoekslocaties) en deelnemende werknemers worden gerealiseerd.

Vanuit deze context is een aantal keuzes gemaakt. De eerste keuze heeft betrekking op het **instrument** waarmee deelname aan het wetenschappelijk onderzoek bevorderd ging worden. Intern binnen SZW hebben de nodige discussies plaatsgevonden of dit via de aanbesteding van een opdracht aan marktpartijen of een subsidieregeling diende te gebeuren. Voor beide typen instrumenten gelden strikte juridische kaders, waarbij een gelijk speelveld voor partijen, transparantie in besluitvorming en voorwaarden voor staatsteun belangrijke criteria vormen. We hebben niet helemaal kunnen reconstrueren hoe SZW uiteindelijk tot de keuze voor een subsidieregeling is gekomen. Belangrijk was de wens om per interventie meer marktpartijen (interventiepartners) te betrekken. Dit vanwege het feit dat meerdere interventies – ook nog in meerdere doelsectoren – geïmplementeerd en onderzocht zouden gaan worden, die om verschillende inhoudelijke expertises en ervaringen vragen. Ook speelde mee dat binnen SZW goede ervaringen opgedaan waren met de zogenoemde Expeditie-regeling, waarin ook praktijk en wetenschap bijeengebracht worden.¹⁸ In zekere zin vormde deze regeling het voorbeeld voor de subsidieregeling Meer uren werkt!.

Een tweede keuze was de **selectie van interventies** die in het programma – en dus ook in de

¹⁸ Met de Expeditie-regeling wil de overheid stimuleren dat bestaande kennis op het gebied van duurzame inzetbaarheid of leven lang ontwikkelen wordt doorontwikkeld. Het doel is dat maatregelen die werken beter en vaker kunnen worden toegepast.

subsidieregeling – centraal kwamen te staan. In het oorspronkelijke voorstel voor de Groeifonds-aanvraag waren nog geen interventies opgenomen waarop het programma zich zou richten. Daarin werd voorgesteld om eerst barrières voor uitbreiding van deeltijduren te onderzoeken en op basis hiervan tot een keuze van interventies te komen. Op verzoek van de beoordelingscommissie – die vond dat er al interventies op effectiviteit beproefd en onderzocht konden worden – werden het ministerie van SZW en de UU opgedragen om een aantal interventies te kiezen. In coproductie met partijen in het consortium werd deze selectie gemaakt, waarbij ook gekeken is welke interventies al beschikbaar zijn om mee te nemen.¹⁹ In het eerder genoemde addendum werden vijf sectorspecifieke interventies en 2 generieke interventies beschreven en onderbouwd. Deze interventies zijn ook vertaald naar de subsidieregeling. Daarbij zijn subsidieplafonds per sector en interventie ingesteld, om de spreiding over beide indicatoren zo optimaal mogelijk te krijgen. Bij het bovenstaande moet worden opgemerkt dat de drie vakdepartementen die de doelsectoren vertegenwoordigen niet vanaf het allereerste begin, maar gaandeweg zijn aangehaakt. Zij zijn dan ook niet bij de selectie en invulling van de interventies betrokken geweest.

In het Groeifonds-voorstel werd – in de derde plaats – al omschreven bij hoeveel organisaties en medewerkers de interventies toegepast en onderzocht zouden gaan worden (zie paragraaf 2.3). Dit zou oorspronkelijk gebeuren in *drie pilotrondes*, waarin voor elk van de interventies streefwaarden – met voor de vijf sectorspecifieke interventies een verdeling over de drie sectoren – werden geformuleerd. Van deze systematiek van verschillende pilotrondes is afgestapt. Het eerder genoemde budget van 6,6 miljoen euro werd in één keer, namelijk in 2025, beschikbaar gesteld.²⁰ Om dit subsidiebudget op een zorgvuldige wijze ‘weg te zetten’ en de streefaantallen te behalen, moesten één of meerdere subsidierondes georganiseerd worden.

Om tijdig een eerste tijdvak te organiseren kwam er druk op de organisatie te liggen: het ministerie wilde zo vroeg mogelijk in 2025 de regeling openstellen. Mede door de grote tijdsdruk in de aanloop tot het eerste tijdvak is er geen gelegenheid geweest (of genomen) om signalen uit het veld, betrokken ministeries en binnen SZW – dat de regeling onvoldoende toegankelijk en aantrekkelijk is – te vertalen naar de subsidieregeling (zie passage over winstwaarschuwingen op de volgende pagina). Nadat bleek dat deze openstelling slechts één aanvraag opleverde, is snel daarna een nieuwe openstelling georganiseerd. De regeling voor dit nieuwe tijdvak werd wel aangepast naar aanleiding van de inhoudelijke kritiek die eerder al was gegeven en feedback uit het veld. Ook dit tijdvak leverde – zoals hiervoor bleek – niet het streefaantal toekenningen voor deze subsidieronde op. Vandaar dat op de valreep van 2025 nog een derde tijdvak georganiseerd werd (die overigens ook niet het gewenste resultaat gehad heeft).

Bij Groeifonds-aanvragen wordt veel belang gehecht aan voorstellen die breed gedragen worden door belanghebbende partijen. Vandaar dat begin 2023 een *consortium* met tientallen partijen werd

¹⁹ Zo wordt er in de interventie ‘financiële inzichten’ gebruik gemaakt van de WerkUrenBerekenaar die ontwikkeld is door het Nibud, Het Potentieel Pakken en WOMEN Inc. De WerkUrenBerekenaar is een online tool voor werknemers om uit te rekenen hoeveel zij per maand netto overhouden als zij meer uren gaan werken.

²⁰ Waarbij overigens wel geregeld is dat resterend, niet gereserveerd budget meegenomen mag worden naar volgende jaren.

gevormd die hun steun uitspraken voor de Groeifondsaanvraag. Het ging hierbij – naast de initiatiefnemers – om werkgevers- en werknemersorganisaties, brancheorganisaties, sectorfondsen, belangenorganisaties, kennisinstituten, interventiepartners, provincies en dergelijke. Ook de drie vakdepartementen die de drie doelsectoren vertegenwoordigen werden (in 2023, na oprichting van het consortium) aangehaakt bij het programma. Dit met de bedoeling om te borgen dat de invulling van het programma – en dus ook de subsidieregeling – goed 'geënt' werd op ontwikkelingen in en wensen vanuit de sectoren. Voor consortiumpartijen zijn in de aanloop tot de regeling verschillende bijeenkomsten georganiseerd waarin informatie over de subsidieregeling werd verstrekt.

Vanuit sleutelpersonen en geraadpleegde participanten in dit consortium zijn verschillende ervaringen met de voorbereiding van de regeling naar voren gebracht. Zo bleek dat partijen in het consortium 'verschillend in het spel zaten'. Zo kwam regelmatig een verschil van inzicht tussen wetenschap (die de werking van interventies wil onderzoeken) en praktijk (die effectieve interventies wil implementeren) naar boven. Eén van de respondenten verwoordde dit als volgt: *"op een bijeenkomst met consortiumpartijen hield iemand van de Universiteit Utrecht een praatje en zei letterlijk: 'het maakt niet uit of mensen meer uren gaan werken, het gaat ons om de evidence'. Dit vonden we heel tekenend, namelijk dat de kans bestaat dat er dingen gedaan worden die niet werken, terwijl deelnemende organisaties juist werkende interventies willen. De focus ligt in onze optiek te veel op het onderzoek."*

Bij de uitleg over (verschillende versies van) de subsidieregeling werd vanuit verschillende consortiumdeelnemers om aanpassingen in onder meer de afbakening van sectoren, de typen interventies of combinaties van interventies, de positie van interventiepartners en de onderzoeksvoorwaarden rondom deelname van organisaties en werknemers gevraagd, maar daarvoor was geen mogelijkheid. 'Winstwaarschuwingen' dat bij het uitblijven van aanpassingen in de eerste regeling weinig aanvragen ingediend worden, werden niet voldoende meegenomen. Bovendien trokken enkele partijen zich terug als mogelijke interventiepartners omdat de regeling niet goed aansloot bij hun werkwijze of financieel niet aantrekkelijk was. Met de kennis van nu hebben sleutelpersonen van SZW aangegeven dat beter naar stakeholders in het consortium geluisterd had kunnen worden bij de vormgeving van de regeling voor de eerste openstelling. Dat dit alsnog gebeurd is bij de aanpassing van de regeling voor de tweede openstelling, wordt breed erkend.

We constateren op grond van de gevoerde gesprekken dat het **verwachtingsmanagement** rondom de subsidieregeling richting consortiumpartijen niet optimaal was. Bij het ministerie van SZW leefde de verwachting dat vanuit het consortium de nodige aanvragen voor het eerste tijdvak ingediend zouden worden (wat niet uitgekomen is, zie paragraaf 3.1). Echter, verschillende consortiumpartijen (zoals sectorfondsen en interventiepartners) waren in de veronderstelling dat deelname aan het consortium per definitie betekende dat ze ook betrokken zouden worden bij de implementatie van en onderzoek naar de interventies. In plaats daarvan moesten zij – om betrokken te worden – net als anderen een subsidieaanvraag indienen. Hierop kwam vanuit verschillende partijen binnen het consortium de nodige kritiek. SZW heeft de verwachtingen van deze consortiumpartijen niet goed aangevoeld en te laat (expliciet) gecommuniceerd dat een voorkeurspositie voor bepaalde partijen per definitie uitgesloten is.

Zoals gebruikelijk is bij dergelijke subsidieregelingen, is voor elke openstelling een **internetconsultatie** georganiseerd. De internetconsultatie voor de regeling van het eerste tijdvak vond in juni/juli 2024 plaats. In lijn met de kritische geluiden vanuit het consortium leverde deze consultatie maar liefst 18 reacties op.²¹ In deze reacties werd onder meer gevraagd om meer flexibiliteit om op eigen manier invulling te geven aan interventies, het combineren van interventies mogelijk te maken, minder rigide om te gaan met de onderverdeling in sectoren en het verplichte aantal deelnemende organisaties, de interventiepartner geen onderdeel te laten zijn van het samenwerkingsverband en een hogere vergoeding voor HR-ondersteuning te geven. Los van een kleine technische correctie – toevoeging van een sbi-code om de gehele kinderopvang af te dekken – heeft de internetconsultatie niet tot aanpassingen in de subsidieregeling geleid (met de gevolgen zoals hierboven weergegeven).

Voor de tweede openstelling – waarin wel belangrijke wijzigingen ten opzichte van de eerste regeling werden doorgevoerd (zie paragraaf 2.3) en in zekere zin een ‘hersteloperatie’ werd uitgevoerd – moest opnieuw het juridische traject worden doorlopen. Dit betekende dat opnieuw een **internetconsultatie** werd georganiseerd en wel in de periode van 8 april tot en met 25 april 2025. Deze consultatie leverde acht reacties op, waarin vooral de waardering voor de voorgestelde aanpassingen werd uitgesproken.²² Aan de (hernieuwde) roep om interventies te mogen combineren en verbreden wordt opnieuw niet voldaan, omdat het vanuit wetenschappelijk oogpunt belangrijk is om de effectiviteit van de interventies onafhankelijk te meten. Aan de oproep om de eisen voor het aantal locaties en deelnemers te versoepelen, om deelname ook voor kleinere arbeidsorganisaties interessant te maken, is gehoor gegeven door de eisen rondom het aantal deelnemende organisaties te versoepelen. Zoals beschreven in paragraaf 3.3 was deze versoepeling voor veel potentiële aanvragers echter niet voldoende. Tenslotte is een vraag gesteld waarom de meeste interventies beperkt zijn tot de sectoren onderwijs, zorg en kinderopvang. Deze focus is vanuit het oogpunt van de grote arbeidsmarktkrapte in deze sectoren in stand gebleven door opnieuw de vijf sectorspecifieke interventies centraal te stellen. Wel werd in reactie hierop gesteld dat er in de toekomst ruimte blijft om ook andere sectoren bij de regeling te betrekken.

4.2 Ervaringen met voorlichting en communicatie

Voor het verkrijgen van deelname aan een subsidieregeling is een goede informatievoorziening richting de doelgroep van groot belang. In deze paragraaf bezien we hoe de subsidieregeling onder de aandacht van mogelijke aanvragers gebracht is en hoe zij deze informatievoorziening beoordelen. Het onderstaande is gebaseerd op deskresearch, gesprekken met sleutelpersonen en de interviews met (niet-)aanvragers.

²¹ Ministerie van SZW, *Consultatieverslag internetconsultatie Tijdelijke subsidieregeling onderzoek interventies ter uitbreiding arbeidstijd*, 6 augustus 2024.

²² Ministerie van SZW, *Paragraaf internetconsultatie*, 30 april 2025.

Informatievoorziening

In de informatievoorziening over de subsidieregeling moet onderscheid worden gemaakt tussen beide tijdvakken. De informatievoorziening over wat uiteindelijk de **eerste subsidieregeling** geworden is, is al ruimschoots voor de officiële publicatie hiervan opgestart. Dit door de subsidieregeling bekend te maken bij partijen binnen het **consortium**. Zo zijn de contouren van de subsidieregeling toegelicht in een consortiumbijeenkomst van april 2024.

Het tweede communicatiemoment over de eerste openstelling was de **internetconsultatie** over de subsidieregeling, die in juni/juli 2024 plaatsvond. Zoals hiervoor aangegeven, is hierop veel gereageerd. Op 13 november 2024 is de subsidieregeling voor het eerste tijdvak officieel gepubliceerd in de **Staatscourant**.²³ Hierin werd aangekondigd dat de eerste openstelling van 13 januari tot 14 februari 2025 zou lopen, waarvoor subsidie kon worden aangevraagd, aan welke voorwaarden voldaan moet worden en hoe en door wie subsidie aangevraagd kon worden. Rondom deze publicatie zijn aanvullende voorlichtingsactiviteiten ontplooid om de regeling bekend te maken bij de doelgroep. Zo hebben de SZW-directie AV en UVB in november 2024 een **voorlichtingsbijeenkomst** georganiseerd waar potentiële aanvragers voor uitgenodigd waren. Aan deze bijeenkomst hebben ongeveer 20 personen deelgenomen. Ook is informatie over de regeling via de **website en nieuwsbrieven van UVB** verspreid. Vanuit de SZW-directie AV zijn verder rechtstreekse contacten met potentiële aanvragers geweest om de regeling onder de aandacht te brengen en hen te mobiliseren om een aanvraag in te dienen.

Ook andere betrokken partijen – zoals de UU en de andere departementen – hebben informatie over de regeling verspreid. Zo hebben het ministerie van OCW en de SZW-directie Kinderopvang de regeling gepubliceerd in een **nieuwsbrief** voor 'het veld'.²⁴ Daarnaast is de regeling aan de orde gekomen in een **arbeidsmarktoverleg** van sociale partners in de kinderopvang.

De informatievoorziening over de **aangepaste regeling** – de wijzigingen die ten opzichte van de eerste regeling doorgevoerd zijn – volgde min of meer hetzelfde patroon (maar dan in een veel krappere tijdsbestek). Zo werd in april 2025 de internetconsultatie gehouden, werd de gewijzigde regeling op 15 mei 2025 gepubliceerd²⁵ en werd de regeling op 2 juni 2025 opengesteld (voor een periode van ruim 2,5 week). In dezelfde periode als de internetconsultatie vond een voorlichtingsbijeenkomst plaats, waarin de aanpassingen met de aanwezigen besproken werden en factsheets werden verspreid. Verder constateren we dat voor dit tweede tijdvak ook de interventiepartners informatie over de regeling hebben verspreid richting mogelijke aanvragers, bijvoorbeeld in de vorm van een factsheet (zie voorbeeld van InHealth²⁶).

²³ Staatscourant, *Regeling van de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid van 5 november 2024, nr. 2024-0000896682, houdende de vaststelling van een tijdelijke subsidieregeling gericht op het uitvoeren van interventies ter uitbreiding van de arbeidstijd voor wetenschappelijk onderzoek in het kader van het programma Meer uren werkt! (Tijdelijke subsidieregeling onderzoekinterventies ter uitbreiding arbeidstijd)*, 5 november 2024.

²⁴ Nieuwsbrieven Ministerie van OCW, *Subsidieregeling Meer uren werkt! in januari van start*, 14 november 2024; Rijksoverheid, *Nieuwsflits Kinderopvang*, 15 januari 2025.

²⁵ Staatscourant, *Regeling van de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid van 13 mei 2025, nr. 2025-0000103407, houdende wijziging van de Tijdelijke subsidieregeling onderzoek interventies ter uitbreiding arbeidstijd vanwege een extra tijdvak in juni 2025 en enkele verbeteringen*, 15 mei 2025.

²⁶ Inhealth, *Overzicht interventies Meer uren werkt!*

Op hoogte van regeling

Aan zowel aanvragers, niet-aanvragers als interventiepartners hebben we de vraag gesteld hoe zij op de hoogte zijn geraakt van de subsidieregeling Meer uren werkt!

Bij de (zes) **aanvragers** zien we twee 'sporen' waarlangs ze bekend zijn geworden met de subsidieregeling. Allereerst hebben de twee aanvragers uit de kinderopvang en zorg & welzijn deelgenomen aan het consortium van het programma, waarin de subsidieregeling onder hun aandacht gebracht is. Bij de aanvragers uit het onderwijs is dit op andere wijze gebeurd. Zo zijn de aanvragers van de twee gehonoreerde projecten via interventiepartners op de hoogte gekomen van de regeling. De andere twee hebben via collega's geleerd over de regeling.

Bij de geraadpleegde **niet-aanvragers** zien we een breder pallet aan communicatielijnen die bijgedragen hebben aan de bekendheid van de regeling. Zo participeerde een vijftal respondenten in het consortium en hebben zo kennis genomen van de subsidieregeling. Drie van hen gaven aan dat zij door de UU zijn uitgenodigd om aan dit consortium deel te nemen en in dat eerste contact al over de subsidieregeling hebben gehoord. Daarnaast zijn vier respondenten via mailings en digitale nieuwsbrieven vanuit de ministeries van SZW en OCW bekend geraakt met de regeling. De resterende elf niet-aanvragers zijn niet rechtstreeks door betrokkenen bij de regeling/het programma geïnformeerd over het bestaan van de regeling²⁷, maar hebben dit 'via via' – veelal collega-organisaties – vernomen.

Van de geraadpleegde **interventiepartners** was één betrokken bij het consortium, waar de regeling besproken is. Twee interventiepartners leerden de regeling via een organisatie kennen, die in eerste instantie ook als interventiepartner zou optreden (maar hier van afgezien heeft). De resterende twee interventiepartners raakten door aanvragers op de hoogte van de regeling: zij werden door hen gevraagd om te participeren in de implementatie van de interventie en dus de aanvraag voor de subsidieregeling.

Gebruik informatiebronnen

Voor de verdere oriëntatie op mogelijke deelname aan de subsidieregeling kon gebruik worden gemaakt van verschillende informatiebronnen. Onder aanvragers en niet-aanvragers (die zich verdiept hebben in de regeling) is getoetst van welke bronnen zij daarbij benut hebben. Uit onderstaand schema blijkt dat de website van UVB en de voorlichtingsbijeenkomsten die over de regeling zijn georganiseerd het meest gebruikt zijn.

²⁷ Het gaat hier in de meeste gevallen om de regeling voor het tweede tijdvak. Het eerste tijdvak is bij de meeste niet-aanvragers niet op het netvlies gekomen.

Schema 4.1 Gebruik informatiebronnen Meer uren werkt! door (niet-)aanvragers

Informatiebron	Aanvragers (N=6)	Niet-aanvragers (N=15) *
Website van UVB/subsidieportaal	5	9
Via bijeenkomsten (van het consortium)	3	7
Contact met UVB-medewerkers	2	1
Publicatie in Staatscourant	2	-
Digitale nieuwsbrief van UVB	1	1
Universiteit Utrecht	2	-
Interventiepartner	1	-

De percentages tellen niet op tot 100%, omdat meerdere antwoorden mogelijk waren

** Niet-aanvragers die zich verder niet georiënteerd hebben op de regeling, zijn hier buiten beschouwing gelaten. Vandaar dat de N hier lager is dan het totaal aantal waarnemingen onder deze respondentgroep.*

Aan de respondenten hebben we vervolgens de vraag gesteld hoe zij per saldo de **informatievoorziening** over de inhoud, voorwaarden en procedures van de subsidieregeling **ervaren**. Daaruit komt het beeld naar voren dat de meeste respondenten de aangereikte informatie over deze aspecten van de regeling voldoende duidelijk vonden om een goede afweging te maken over het al dan niet deelnemen. Aanvragers waren hierover gemiddeld genomen positiever dan niet-aanvragers.

Dit blijkt uit de gemiddelde rapportcijfers van beide respondentgroepen over de informatievoorziening: 7,4 voor aanvragers (N=5) en 6,5 voor niet-aanvragers (N=10). Aanvragers hebben de informatiebijeenkomst (over de wijzigingen voor het tweede tijdvak) en de aanvullende informatie via de website van UVB goed gewaardeerd. In de toelichting van niet-aanvragers komt naar voren dat de meeste informatie over de regeling over het algemeen wel duidelijk is, maar dat er nog wel verbeteringen mogelijk zijn. Zo vinden sommige niet-aanvragers de informatie vrij abstract en missen zij nog informatie over wat deelname in de praktijk betekent. Bij dit laatste werd bijvoorbeeld genoemd dat er informatie over hoeveel tijd deelname aan de regeling mist voor verschillende typen betrokkenen (aanvrager, HR-afdeling en werknemers).

Bovendien zou beter benadrukt kunnen worden wat deelname aan de regeling (dus het interventietraject) werkgevers en werknemers concreet oplevert. Het delen van 'goede praktijken' vanuit de projecten die inmiddels van start zijn gegaan, kan hieraan in de optiek van een aantal respondenten (ook vanuit aanvragers en interventiepartners) bijdragen. Overigens zou de communicatie over opbrengsten van deelname/de interventies zich in de optiek van enkele respondenten niet alleen hoeven te beperken tot de kern van de regeling, namelijk (effecten op) uitbreiding van uren van deeltijdwerkers. In de optiek van deze respondenten is communicatie over andere mogelijke effecten van gekozen interventies, zoals meer werkplezier en minder verzuim, eveneens belangrijk om uit te dragen.

Rondom de informatievoorziening zijn in de interviews met verschillende typen betrokkenen nog enkele **aandachtspunten of verbeterpunten** naar voren gekomen, die we hieronder de revue laten passeren.

In de eerste plaats is de communicatie over de eerste openstelling vooral gericht geweest op de

partijen binnen het consortium (waarvan verwacht werd dat een deel hiervan 'op de kar zou springen' en een aanvraag zou indienen). Het eerste tijdvak is dan ook voorbij gegaan aan een deel van de niet-aanvragers, die wel tot de doelgroep van de regeling behoren. De communicatie over het tweede tijdvak is wat dit betreft veel effectiever geweest, omdat hiermee veel meer mogelijke aanvragers zijn bereikt. Verschillende gesprekspartners pleiten ook in eventuele toekomstige openstellingen voor een **bredere communicatie** naar partijen **binnen én ook buiten het consortium**. Verschillende niet-aanvragers waren verrast dat er ten tijde van het interview voor de procesevaluatie een nieuwe openstelling gaande was (waarvan zij niet op de hoogte waren gebracht). Uit de toekomstsessie bleek dat door een gebrek aan capaciteit en het feit dat in deze nieuwe openstelling niet voor alle interventies ingetekend kon worden, de informatievoorziening over deze derde openstelling minder intensief opgepakt is.

In de tweede plaats is door een aantal respondenten (uit alle respondentgroepen) naar voren gebracht dat de **informatie** over de (tweede) openstelling **laat** beschikbaar kwam. Hoewel daarvoor al wel via de internetconsultatie is gecommuniceerd over de regeling, wacht men in de praktijk de publicatie van de regeling en de voorlichtingsbijeenkomst af alvorens men daadwerkelijk overweegt om al dan niet een aanvraag in te dienen. De periode tussen de publicatie en voorlichtingsbijeenkomst enerzijds en het moment van de openstelling anderzijds wordt door deze respondenten als heel kort ervaren om te besluiten over een eventuele aanvraag en deze voor te bereiden. Hiervoor hebben we gezien dat dit voor een aantal niet-aanvragers mede een reden is geweest om van het indienen van een aanvraag af te zien.

Een derde punt dat naar voren is gekomen, is dat de **voorlichting** over de regeling vrijwel volledig toegespitst is op de **drie doelsectoren** kinderopvang, zorg & welzijn en onderwijs. Vijf van de zeven interventies uit de regeling zijn ook uitsluitend op deze sectoren gericht. De interventies 'Oudervriendelijke organisaties' en 'Financiële inzichten' zijn generiek, wat betekent dat ook vanuit andere sectoren aanvragen ingediend zouden kunnen worden. Dit is echter niet actief gecommuniceerd naar mogelijke aanvragers uit andere sectoren dan de drie doelsectoren. Twee geraadpleegde niet-aanvragers die (ook) andere sectoren vertegenwoordigen, waren niet bekend met de mogelijkheid dat ook organisaties buiten de doelsectoren kunnen deelnemen aan de regeling. Zij zien het als een gemiste kans dat hieraan geen aandacht is besteed in de informatievoorziening.

4.3 Aanvraag- en beoordelingsprocedure

Het indienen van een **aanvraag** voor de subsidieregeling Meer uren werkt! verloopt via het online subsidieportaal van de uitvoeringsorganisatie UVB. In aanvulling op het in te vullen e-formulier zijn digitale formats en instructies beschikbaar gesteld voor het activiteitenplan, de begroting en de samenwerkingsovereenkomst met de UU. Hoewel deze overeenkomst pas ondertekend hoeft te worden na honorering van de aanvraag, dient er in de aanvraagfase al wel afstemming te zijn geweest tussen de aanvrager en de UU. In de aanvraagfase fungeert UVB als vraagbaak als (mogelijke) aanvragers vragen willen stellen of onduidelijkheden ervaren. Hiervoor kan de mailbox worden gebruikt.

Na sluiting van het tijdvak volgt de **beoordelingsprocedure**. Hierin worden de subsidieaanvragen op volgorde van binnenkomst in behandeling genomen door UVB. Na een toets of de aanvraag compleet is, volgt de inhoudelijke beoordeling van de aanvraag. Hiervoor heeft UVB een toetskader ontwikkeld. Aan de hand van dit kader wordt beoordeeld of aan alle formele eisen rondom bijvoorbeeld de aanvrager, sector (voor de eerste vijf interventies), aantal en namen van deelnemende organisaties/onderzoekslocaties, aantal deelnemende werknemers, planning/doorlooptijd en (hoogtes van) opgevoerde subsidiabele kosten. Ook wordt getoetst of de opgevoerde activiteit/interventie in het activiteitenplan past bij het doel van de regeling en de interventies die geselecteerd zijn. Bij de beoordeling wordt de gebruikelijke procedure volgens het 'meer-ogen principe' gehanteerd, waarbij de eerste beoordeling door de eerste behandelaar wordt gedaan, de review door de tweede behandelaar en – als extra toets – de finale beoordeling door de teamleider. Mocht informatie uit de ingediende aanvragen incompleet, onvoldoende of onduidelijk zijn, dan stuurt UVB een vragenbrief naar de aanvrager. Uit het gesprek met betrokkenen van UVB blijkt dat een dergelijke brief in alle gevallen verzonden is. De meeste vragen uit deze brief hadden betrekking op de machtiging van de contactpersoon van de aanvrager, de startdatum van de activiteit, deelnemende organisaties/locaties en de begroting.

Na ontvangst van de antwoorden op de vragenbrief volgt de finale beoordeling en wordt een subsidiebeschikking naar de aanvrager verzonden. Uit het voorgaande blijkt al dat in het geval van de beide openstellingen 11 positieve beschikkingen zijn verzonden en 2 negatieve beschikkingen (1 aanvraag werd nog door de aanvrager ingetrokken tijdens de eerste beoordeling door UVB). De aanvragen van deze laatste twee aanvragers voldeden op meerdere punten – zoals onduidelijkheden in de inrichting van de projectadministratie en onjuistheden in de begroting – niet aan de formele eisen van de regeling. In één geval waren de antwoorden op de vragenbrief onvoldoende om de aanvraag alsnog goed te kunnen keuren. In het andere geval volgde geen reactie van de aanvrager, ook na herhaaldelijke pogingen van UVB om met deze aanvrager in contact te komen.

Vanuit betrokkenen van UVB blijkt dat de subsidieregeling Meer uren werkt! afwijkt van gebruikelijke subsidieregelingen die zij uitvoeren. Met name de eerste versie van de regeling was complex, omdat aanvragen ingediend moesten worden door een samenwerkingsverband van de hoofdaanvrager en de interventiepartner. Los van het feit dat dit vragen aan UVB opleverde over onderlinge verantwoordelijkheden, verdeling van middelen, tarieven en interne/externe kosten, was dit ook vanuit het oogpunt van controle ingewikkeld (omdat de accountant voor de verantwoording dan elk van de partijen binnen het samenwerkingsverband zou moeten controleren). In de tweede openstelling is het verplichte samenwerkingsverband losgelaten en is de verantwoording vereenvoudigd door de opslag voor overheadkosten en het forfaitaire bedrag voor HR-ondersteuning te introduceren.

De beoordelingsprocedure voor de tweede openstelling is in de optiek van UVB zonder noemenswaardige problemen verlopen (los van de volledige onbereikbaarheid van één aanvrager, zie hiervoor). De beoordelaars konden in de praktijk goed overweg met het toetskader. Wel werd opgemerkt dat de planning van de tweede openstelling niet helemaal ideaal was, omdat de

beoordelingsprocedure voor een deel in de zomervakantieperiode liep. Vanuit UVB is bij aanvragers nagegaan in hoeverre contactpersonen in die periode ook beschikbaar waren voor de beantwoording van de vragenbrief, wat met name in het onderwijs niet altijd het geval was. De finale beslissing over de onderwijsaanvragen schoof in enkele gevallen op in de tijd.

Ervaringen met procedures

Zowel bij de aanvragers als – vanwege hun betrokkenheid bij het aandragen van gegevens voor en het opstellen van aanvragen – de interventiepartners hebben we in kaart gebracht wat hun ervaringen met de aanvraag- en beoordelingsprocedure zijn. De open vraag hoe in zijn algemeenheid de aanvraag- en beoordelingsprocedure verlopen is, levert een overwegend positief beeld op. Met name de aanvragers die veel ervaring hebben met subsidieregelingen, hadden weinig problemen met de procedure zelf. Wel werd opgemerkt dat het opstellen en indienen van de aanvraag weliswaar geen groot obstakel is, maar dat het bij elkaar brengen van partijen en het voorbereiden van de aanvraag wel de nodige tijdsinzet en doorlooptijd vergen. Ook het indienen van meerdere aanvragen – per interventie moet een aanvraag ingediend worden – werd als tijdrovend aangemerkt.

Als 'spiegel' geldt dat enkele minder ervaren aanvragers – uit het onderwijs – meer moeite hadden met de aanvraagprocedure. Dit geldt voor de ingetrokken aanvraag, die door de voorganger was geïnitieerd maar uiteindelijk voorbereid en ingediend moest worden door de respondent, die weinig ervaring met subsidieaanvragen had. Ook bij de afgewezen aanvraag (eveneens uit het onderwijs) was sprake van weinig ervaringsdeskundigheid met het aanvragen van subsidies. Bij geen enkele aanvraag werd overigens een beroep op een subsidieadviseur gedaan. Wel nam in een aantal gevallen de interventiepartner een belangrijke rol in bij het aandragen van informatie voor de aanvraag (voor het activiteitenplan en de begroting) of zelfs het volledig verzorgen van de aanvraag.

Aan aanvragers en interventiepartners die (actief) betrokken waren bij de aanvraagprocedure hebben we een aantal aspecten ter beoordeling voorgelegd. Hieronder zijn de uitkomsten hiervan weergegeven (waarbij één aanvrager buiten beschouwing is gelaten omdat deze de aanvraag volledig door de interventiepartner heeft laten verzorgen). Daaruit blijkt dat voor de meeste aspecten positief of neutraal beoordeeld worden. Uit de toelichting komen geen wezenlijke punten naar voren die aanleiding zouden moeten zijn tot aanpassingen in de procedure of de beschikbare formulieren/documenten.

Schema 4.2 Beoordeling aspecten aanvraagprocedure door aanvragers en interventiepartners (N=10)

Aspect	Positief	Neutraal	Negatief	Geen oordeel
Helderheid procedure	5	3	2	-
Digitaal aanvraagformulier	5	3	1	1
Type en hoeveelheid in te vullen gegevens	5	1	3	1
Format activiteitenplan	4	5	1	-
Format begroting	3	5	2	-
Tijdsbeslag voor opstellen en indienen aanvraag	3	3	3	1
Openstellingsperiode van 3 werkweken	2	2	4	2

Uit schema 4.2 blijkt dat sommige aspecten door een deel van de respondenten – vooral vanuit het onderwijs – negatief worden beoordeeld. Dit geldt bijvoorbeeld voor de hoeveelheid in te vullen gegevens en het tijdsbeslag voor het indienen van de aanvraag. Het ontbreken van ervaring met subsidieaanvragen is hiervoor een belangrijke verklaring.

Dat de openstellingsperiode van drie werkweken minder enthousiast ontvangen wordt, voert terug op een eerder kritiekpunt namelijk dat de tijd tussen publicatie van de regeling en openingstellingsperiode te krap is. Omdat het voorbereiden van de samenwerking in het project de nodige tijdsinzet en doorlooptijd kost, werd stress ervaren om de aanvraag tijdig – voor het verstrijken van de deadline – in te kunnen dienen.

Ervaringen contact aanvragers met UU en UVB

Bij de beoordeling van de ingediende aanvragen wordt getoetst of er afstemmingsoverleg met de UU geweest is. Bij de gehonoreerde aanvragen had deze afstemming vooraf ook plaatsgevonden, bij de ingetrokken en afgewezen aanvraag was dit contact achterwege gebleven. Daar waar contact was geweest met de UU werd dit door de betrokkenen – zowel aanvragers als interventiepartners – positief gewaardeerd. In dit contact was waardevolle informatie gekregen over de rolverdeling en de wijze waarop de interventie uitgevoerd en onderzocht gaat worden.

Alle aanvragers hebben in de aanvraagperiode contact gehad met UVB. Dit contact had vooral betrekking om het verkrijgen van informatie over het uitwerken van de details van de aanvraag. De respondenten zijn (overwegend) positief over deze vraagbaakfunctie van UVB. Positief gewaardeerd werden vooral de goede bereikbaarheid, de snelle reactie en de duidelijke antwoorden op vragen. Eén respondent had ervaren dat de reactiesnelheid bij het tweede tijdvak sterk verbeterd was ten opzichte van het eerste tijdvak.

De respondent van de afgewezen aanvraag was positief over de communicatie vanuit het UVB over de afwijzingsgronden. In de gronden die in de negatieve beschikking werd toegelicht, kon deze respondent zich ook vinden. De afwijzing kwam niet als een verrassing, omdat in de aanvraagfase al bleek dat men moeite had met het vinden van voldoende deelnemende organisaties. Deze aanvrager gaat de interventie wel doorzetten, maar dan zonder gebruik te maken van de subsidieregeling.

Suggesties verbeteringen procedure

In lijn met de bovenstaande uitkomsten hebben enkele aanvragers vanuit de onderwijssector – met weinig ervaringsdeskundigheid op het gebied van subsidies – enkele suggesties voor verbeteringen in de procedure naar voren gebracht. Zo bestaat er bij hen behoefte aan een voorbeeldaanvraag waarmee (onervaren) aanvragers een beeld krijgen hoe een aanvraag ingevuld dient te worden. Daarnaast heeft een enkeling behoefte aan een voorfase, waarin een eerste concept van het voorstel alvast voorgelegd kan worden aan UVB om na te gaan of deze kans van slagen heeft. Vanuit één interventiepartner wordt gevraagd om eerder zicht te krijgen op het moment van verzending van de beschikking. Hoewel bekend is dat de beoordeling van aanvragen maximaal 13 weken na sluiting van het tijdvak duurt, is dit voor sommige interventiepartners een te lange periode om af te wachten in verband met hun planning.

5. Conclusies en bouwstenen

In dit afsluitende hoofdstuk komende we tot de samenvattende conclusies van de procesevaluatie van de eerste twee tijdvakken van de subsidieregeling Meer uren werkt!. In deze conclusies hebben we ook onze bouwstenen geformuleerd (in de tekstkaders). Hoewel de procesevaluatie ging over de subsidieregeling, hoeven de genoemde bouwstenen niet per se betrekking te hebben op een nieuwe regeling. Zij kunnen ook van meerwaarde zijn als besloten wordt om op andere wijze de deelname aan het wetenschappelijke onderzoek naar de effectiviteit van interventies op gebied van deeltijdwerken te bevorderen.

Deelname en benutting budget

In het kader van het Groeifonds-programma Meer uren werkt!, gericht op de ontwikkeling, uitvoering, evaluatie en opschaling van interventies die bij kunnen dragen aan uitbreiding van het gemiddeld aantal deeltijduren, heeft het ministerie van SZW een gelijknamige subsidieregeling geïnitieerd. Om de deelname aan wetenschappelijk onderzoek naar de effectiviteit van interventies te bevorderen is een subsidieregeling ingesteld, die in 2025 meerdere keren opengesteld is geweest. Vanuit deze regeling was 6,6 miljoen euro subsidie beschikbaar in 2025. Aanvragers konden subsidie aanvragen voor vijf sectorspecifieke en twee arbeidsmarktbrede interventies. Bij het eerste type interventies ligt de focus op de tekortsectoren kinderopvang, zorg & welzijn en onderwijs, de twee generieke interventies staan in principe open voor deelname uit andere sectoren (maar op dit laatste is in de communicatie niet ingezet). Voor elke interventie en sector is een subsidieplafond vastgesteld, met als doel een spreiding over beide indicatoren te realiseren.

Uit de procesevaluatie blijkt dat het beroep op de subsidieregeling minder groot was dan verwacht (en waarvoor ruimte was). Voor de eerste openstelling bleek nauwelijks belangstelling. Nadat alsnog geluisterd werd naar 'signalen' en wensen uit de praktijk en de regeling meer toegankelijk werd gemaakt, leverde de tweede openstelling meer aanvragen op. Opgeteld hebben beide tijdvakken geresulteerd in 14 aanvragen, waarvan er 2 afgewezen en 1 ingetrokken zijn.²⁸ Per saldo zijn 11 aanvragen gehonoreerd, waarmee slechts 45% van het subsidiebudget is gemoeid. Hoewel de deelname dus achtergebleven is, is wel een spreiding over alle interventies en sectoren gerealiseerd.

De eerste tijdvakken hebben dus niet de deelname opgeleverd waarop werd gehoopt. Toch ziet de evaluator voldoende argumenten om de regeling voor volgende tijdvakken voort te zetten. Enerzijds is er een inhoudelijke aanleiding, namelijk borgen dat de KPI's voor aantal onderzoekslocaties en deelnemende werknemers van het Groeifonds-programma veilig gesteld worden en dat het wetenschappelijk onderzoek mogelijk wordt gemaakt. Anderzijds omdat onder de geraadpleegde aanvragers en niet-aanvragers wel enige mate van interesse is om opnieuw

Bouwsteen 1

Zet de subsidieregeling voort, maar maak deelname wel aantrekkelijker voor (een bredere groep) potentiële aanvragers.

²⁸ Het 3^e tijdvak – die buiten de scope van de evaluatie viel – heeft geresulteerd in 1 aanvraag die moest worden afgewezen.

respectievelijk alsnog een beroep op de regeling te doen. Dit potentieel kan 'aangeboord' worden als de toegankelijkheid verder vergroot wordt. Tenslotte is de mogelijkheid onbenut gebleven om de regeling te verbreden naar andere sectoren. De volgende bouwstenen kunnen bijdragen aan meer deelname en grotere benutting van het beschikbare budget.

Achtergronden (non-)participatie

Belangrijke overwegingen van aanvragers om een beroep op de regeling te doen is dat deze goed aansluit bij het urgente vraagstuk van personele tekorten in de sector en dat er interesse is in effectieve interventies voor uitbreiding van deeltijduren. In het onderzoeksdeel van het programma, uitgevoerd door de Universiteit Utrecht, wordt de effectiviteit van de interventies vastgesteld.

Bij partijen die wel tot de doelgroep behoren maar een aanvraag achterwege hebben gelaten, is getoetst wat de redenen hiervoor zijn. De evaluator stelt vast dat op dit punt niet één specifieke reden de boventoon voert, maar dat het om een combinatie van redenen gaat. Zo is sprake van andere regelingen, die zowel inhoudelijk (vergelijkbare regelingen in het onderwijs en zorg & welzijn) als in organisatorische zin (grenzen aan het absorptievermogen doordat andere aanvragen/regelingen veel inzet vragen) een reden vormen om geen aanvraag in te dienen voor deze subsidieregeling. Daarnaast vormen de onderzoeksvoorwaarden (qua aantallen locaties, deelnemers en inzet van interventies) bij een deel van de doelgroep een obstakel voor deelname. Door de sterke nadruk op het onderzoek sluit de regeling onvoldoende aan bij de wensen van sommige partijen uit de doelgroep. Dit bleek overigens ook uit de beoordeling van modaliteiten, waarbij de stringente onderzoeksvoorwaarden op minder waardering van aanvragers en niet-aanvragers kunnen rekenen. Ook heeft de timing van de tweede openstelling – vlak voor de vakantie – parten gespeeld (overigens ook voor een snelle beoordeling van sommige aanvragen). Eerdere ervaringen met interventies op dit terrein, die al dan niet bijdroegen aan uitbreiding van deeltijduren, bleken voor een deel van de doelgroep ook aanleiding om hiermee niet opnieuw aan de slag te gaan binnen Meer uren werkt!

Bouwsteen 2

Betrek (relevante partijen binnen) het consortium tijdig bij de vormgeving en invulling van een nieuwe regeling, biedt voldoende ruimte voor inspraak en neem deze inspraak serieus.

Uit het bovenstaande trekt de evaluator de conclusie dat wetenschap en praktijk nog niet optimaal bij elkaar gebracht zijn bij de subsidieregeling Meer uren werkt!. Bij de vormgeving van een nieuwe regeling dienen – om alsnog voldoende deelname te krijgen – signalen om de regeling beter aan te laten sluiten bij kenmerken en behoeften van sectoren serieuzer

genomen te worden. Bij de eerste openstelling zijn 'winstwaarschuwingen' vanuit het consortium en de internetconsultatie genegeerd, met gevolgen van dien. De evaluator constateert dat er veel waardering bestaat voor de 'hersteloperatie' bij de tweede openstelling, waarin wel aanpassingen werden doorgevoerd aan de hand van verkregen signalen. Een dergelijke insteek ligt bij eventuele toekomstige openstellingen voor de hand om voldoende draagvlak en deelname te krijgen.

De afbakening van de subsidiabele activiteiten en de hoogte van de subsidie vormen geen verklaring voor het geringe beroep op de regeling. Deze kunnen als voldoende aantrekkelijk worden

aangemerkt. Ook speelt onbekendheid onder de doelgroep geen rol van betekenis. Alle respondenten waren bekend met het bestaan van de regeling. Er waren echter grote verschillen in de mate waarin zij op de hoogte waren van de exacte inhoud en de modaliteiten van de regeling. Daarnaast bleek een deel van de niet-aanvragers niet op de hoogte van sommige openstellingen (de eerste en laatste).

Op meerdere punten in de procesevaluatie –bij redenen voor niet-deelname, de beoordeling van de informatievoorziening en de ervaringen met de aanvraagprocedure – is naar voren gebracht dat er weinig voorbereidingstijd is om een aanvraag in te dienen. Mede door de druk op SZW om snel openstellingen in 2025 te organiseren, wordt de periode tussen publicatie van de regeling en de opening van het tijdvak als krap aangemerkt. De besluitvorming over deelname en het voorbereiden van de aanvraag (bijvoorbeeld op het punt van het mobiliseren van deelname vanuit de achterban) blijkt in de praktijk de nodige tijdsinzet en doorlooptijd te vergen. Verruiming van de periode van publicatie tot deadline kan ertoe bijdragen dat meer aanvragen ingediend worden.

Bouwsteen 3

Zorg voor voldoende voorbereidingstijd voor aanvragers door een nieuw tijdvak ruim op tijd aan te kondigen en de duur van de openstelling te verlengen.

In de wijze waarop de aanvraag- en beoordelingsprocedure tot dusver uitgevoerd is, ziet de evaluator geen aanleiding voor grote bijstellingen. Deze procedures zijn adequaat ingericht en kunnen op de nodige waardering rekenen. UVB kan goed uit de voeten met de procedures en het beoordelingskader. Ook aanvragers zijn over het algemeen positief over de aanvraag- en beoordelingsprocedure. Daar waar enkele aanvragers op deelaspecten van de procedures wel kritische kanttekeningen plaatsen, voert dit in de optiek van de evaluator vooral terug op een gebrek aan ervaringsdeskundigheid met subsidieregelingen (zie hierna).

Afbakening doelgroep

Een van de verruimingen in de tweede openstelling (op verzoek van het onderwijs), is de toevoeging van schoolbesturen als mogelijke aanvrager van de subsidie. Omdat sociale partners en sectorfondsen in deze sector niet erg positief staan tegenover de regeling, maar er wel vragen kwamen vanuit individuele schoolorganisaties, is besloten tot deze verruiming. Daarmee is in zekere zin een ongelijk speelveld tussen de sectoren gecreëerd. In het onderwijs mogen individuele werkgevers met veel vestigingen (en dus potentiële onderzoekslocaties en deelnemende medewerkers) een beroep op de regeling doen, terwijl zij in de andere twee sectoren uitsluitend aan

Bouwsteen 4

Schakel de sectoren gelijk: sta ook bij de zorg en kinderopvang aanvragen van individuele organisaties toe.

mogen sluiten bij collectieve aanvragen vanuit brancheorganisaties, sectorfondsen en regionale sectorstructuren. Dit terwijl er ook in die sectoren grote werkgevers zijn die aan de vereiste aantallen kunnen voldoen.

Bij het onderwijs speelt wel onvoldoende ervaringsdeskundigheid op gebied van subsidies bij aanvragen van schoolbesturen. Dit blijkt uit hun ervaringen met – en een minder goede beoordeling

van – aspecten van de aanvraagprocedure. Op grond van eigen kennis weet de evaluator dat dit bij grotere werkgevers in de andere twee sectoren veel minder het geval zal zijn.

Een andere oplossingsrichting om het gebruik van de subsidieregeling te stimuleren, is verruiming van de sectorafbakening. Aangezien de focus binnen de regeling (door de vijf sectorspecifieke interventies en ook in de informatievoorziening) nagenoeg volledig op de drie doelsectoren is gelegd, wordt het potentieel daarbuiten niet aangeboord. Weliswaar staan twee interventies ook open voor andere sectoren, maar dit heeft tot dusver niet tot aanvragen geleid. De evaluator constateert overigens dat er geen gerichte communicatie over de regeling richting overige sectoren heeft plaatsgevonden. Bij de keuze voor nieuwe interventies in nieuwe tijdvakken adviseert de evaluator om de koppeling met een beperkt aantal sectoren los te laten.

Bouwsteen 5

Overweeg om het potentieel aan aanvragers te verruimen door meer sectoren toe te laten (voor alle interventies). Sluit de informatievoorziening hier dan ook op aan.

Beoordeling modaliteiten

Aanvragers en niet-aanvragers zijn over het algemeen positief over de interventies die in de regeling onderscheiden zijn en de vrije keuze van de in te zetten interventiepartner. Wel is er kritiek – die ook in de internetconsultatie aangevoerd is – op het feit dat interventies niet gecombineerd mogen worden (en dat dus per interventie een aanvraag ingediend moet worden), terwijl hier in de praktijk juist wel behoefte aan is. Bij anderen bestaat wel begrip dat dit met het oog op het wetenschappelijk onderzoek niet toegestaan wordt.

Bij de beoordeling van de modaliteiten worden de eisen vanuit het wetenschappelijk onderzoek het meest kritisch beschouwd. Niet-aanvragers hebben de meeste problemen met het feit dat er een interventie- en een controlegroep moeten worden samengesteld, omdat dan een deel van de medewerkers verstoken blijft van de interventie. Dit is vanuit het perspectief van de wetenschap onvermijdelijk. Ook worden de vereiste aantallen deelnemende werknemers in beide groepen als 'zwaar' en rigide ervaren. Deze aantallen zijn afgeleid van het verplichte aantal onderzoekslocaties, waarbij per locatie minimaal 13 werknemers in de interventiegroep en minimaal 12 werknemers in de controlegroep moeten participeren. Op dit punt was eerder al een versoepeling doorgevoerd, namelijk door het verplichte aantal van 10 deelnemende organisaties te vervangen door 10 onderzoekslocaties (binnen één of meerdere organisaties).

Bouwsteen 6

Overweeg om meer flexibiliteit aan te brengen in het minimale en maximale aantal onderzoekslocaties (met bijbehorende deelnemersaantallen).

Ondanks deze versoepeling vormt het mobiliseren van 10 onderzoekslocaties (met de minimale aantallen werknemers) een grote drempel voor deelname. Om deelname aan het wetenschappelijk onderzoek aantrekkelijker te maken, kan overwogen worden om ook kleinere aantallen onderzoekslocaties toe te staan (met een naar rato

bijgestelde financiële omvang van de ondersteuning). Overigens kan, door meer flexibiliteit bij deze voorwaarde voor deelname, ook grotere aanvragen (met meer dan 10 onderzoekslocaties) worden toegestaan. Dit draagt namelijk ook bij aan de realisatie van de streefaantallen.

Om wetenschappelijk verantwoorde onderzoeksdata te verkrijgen geldt de voorwaarde dat deelnemende werknemers minimaal twee van de drie vragenlijsten in moeten vullen (om als deelnemer meegerekend te worden). Op deze voorwaarde kunnen geen concessies gedaan worden, waarvoor in het veld het nodige begrip bestaat. Dit neemt niet weg dat een deel van zowel aanvragers als deelnemende organisaties dit als belastend voor hun medewerkers beschouwd. Bovendien bestaat de kans dat een deel van de deelnemende medewerkers tussentijds uitvalt of vertrekt waardoor zij niet aan de bovenstaande voorwaarde voldoen. In de optiek van de evaluator bestaat dan ook het risico dat de minimale aantallen niet gehaald worden en vrijval van subsidiemiddelen dreigt. Zeker ook omdat uit de analyse van de gehonoreerde aanvragen blijkt dat de meeste aanvragers geen ruime buffer in aantal deelnemende werknemers aanhouden. Toekomstige aanvragers dienen in de optiek van de evaluator proactief geïnformeerd te worden over het belang van het aanhouden ruimere aantallen locaties en deelnemers dan voorgeschreven vanuit de regeling.

Bouwsteen 7

Bevorder dat aanvragers ruime buffers bij de aantallen deelnemende werknemers aanhouden.

Om de deelname van werknemers aan de interventiegroep te bevorderen, stellen enkele aanvragers voor om het forfaitaire bedrag voor HR-ondersteuning flexibeler in te zetten (bijvoorbeeld voor de betaling van verletkosten of overuren). Blijkbaar staat niet goed op het netvlies dat deze mogelijkheid al in de bestaande regeling wordt geboden. Bij forfaitaire bedragen geldt namelijk dat deze vrij te besteden zijn en niet verantwoord hoeven te worden. Op dit punt kan de informatievoorziening worden verbeterd.

Bouwsteen 8

Communiceer duidelijker dat deelnemende organisaties vrij zijn in de besteding van het forfaitaire bedrag voor HR-ondersteuning.

Informatievoorziening

Al ruimschoots voor de officiële publicatie in de Staatscourant begint de informatievoorziening, bijvoorbeeld door deze in het consortium te bespreken en via de internetconsultatie. Na publicatie wordt informatie verspreid via voorlichtingsbijeenkomsten, de website en nieuwsbrieven van UVB en via communicatiekanalen van de UU en andere vakdepartementen. Aanvragers werden op verschillende manieren bekend met de regeling, namelijk via het consortium en – bij het onderwijs – de interventiepartner en via collega-organisaties.

De regeling kwam bij niet-aanvragers vooral 'via via' in beeld (en zijn dus niet via de communicatiekanalen van betrokken ministeries en UVB bereikt). Daarnaast kwam een deel van hen via het consortium/de UU en nieuwsbrieven op de hoogte van de regeling. Dat een deel van de niet-aanvragers geen weet had van de eerste (en laatste) openstelling, is voornamelijk te wijten aan het feit dat de communicatie over die openstellingen gericht was op deelnemers in het consortium. In de

toekomst dienen de mogelijkheden voor deelname breder onder de aandacht gebracht te worden.

Bouwsteen 9

Intensiveer de communicatie naar potentiële aanvragers buiten het consortium

Bij het informeren over de inhoud en mogelijkheden van de regeling blijken de website van UVB en de voorlichtingsbijeenkomsten effectieve en gewaardeerde communicatiemiddelen te zijn. Aanvragers zijn op dit punt wel positiever dan niet-aanvragers (gemiddelde rapportcijfers 7,4 respectievelijk 6,5). Sommige niet-aanvragers missen informatie over praktische zaken als het tijdsbeslag van deelname voor verschillende typen betrokkenen en de opbrengsten van deelname voor werkgevers en werknemers.

De eerste openstellingen van de subsidieregeling hebben ertoe geleid dat de deelname aan het wetenschappelijk onderzoek naar de effectiviteit van interventies op gang is gebracht. Dit betekent

Bouwsteen 10

Breng aan de hand van 'goede praktijken' en ervaringen uit de eerste tijdvakken de meerwaarde van deelname aan Meer uren werkt! beter voor het voetlicht bij potentiële aanvragers, mogelijke deelnemende organisaties en hun werknemers.

dat er in de komende periode ervaring wordt opgedaan met de implementatie van deze interventies. Uit deze ervaringen kan in de optiek van de evaluator goed geput worden om duidelijkheid te geven aan potentiële aanvragers, (vermeende) drempels weg te nemen en partijen te mobiliseren om in de toekomst ook deel te gaan nemen.

Bijlage I Literatuurlijst

FCB

Reactie op aanpassingen regeling Meer uren werkt!

Inhealth

Overzicht interventies Meer uren werkt!

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, 6 augustus 2024

Consultatieverslag internetconsultatie Tijdelijke subsidieregeling onderzoek interventies ter uitbreiding arbeidstijd

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, 10 januari 2024

Meer uren werkt! Addendum

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, 1 februari 2023

Meer uren werkt! Een voorstel voor structurele benutting van talent op de arbeidsmarkt

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, 30 april 2025

Paragraaf internetconsultatie

Nieuwsbrieven Ministerie van OCW, 14 november 2024

Subsidieregeling Meer uren werkt! in januari van start

Rijksoverheid, 15 januari 2025

Nieuwsflits Kinderopvang

Staatscourant 2024 36894

Regeling van de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid van 5 november 2024, nr. 2024-0000896682, houdende de vaststelling van een tijdelijke subsidieregeling gericht op het uitvoeren van interventies ter uitbreiding van de arbeidstijd voor wetenschappelijk onderzoek in het kader van het programma Meer uren werkt! (Tijdelijke subsidieregeling onderzoek interventies ter uitbreiding arbeidstijd)

Staatscourant 2025 17128

Regeling van de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid van 13 mei 2025, nr. 2025-0000103407, houdende wijziging van de Tijdelijke subsidieregeling onderzoek interventies ter uitbreiding arbeidstijd vanwege een extra tijdvak in juni 2025 en enkele verbeteringen [WKG027500]

Stichting Het Potentieel Pakken, februari 2025

Het potentieel blijven pakken. Contractuitbreiding in de zorg – inzichten en impact

VNO-NCW/ MKB-NL, 9 april 2025

Reactie op aanpassingen regeling Meer uren werkt!

Website Rijksoverheid: <https://open.overheid.nl/documenten/a1350b70-543d-478e-bec3-b62bf773c13b/file>

Website UVB: www.uitvoeringvanbeleidszw.nl/subsidies-en-regelingen/algemene-informatie/subsidieregeling-meer-uren-werkt/aanvragen

Bijlage II Beantwoording onderzoeksvragen

Schema II.1 Onderzoeksvragen

Onderzoeksvraag	Locatie	Bevinding
Voorbereiding		
1. Hoe is de voorbereiding van de regeling verlopen? Wat ging goed en wat kan beter? (vanuit perspectief DSU/UVB, AV, Universiteit Utrecht, SZW-directie Kinderopvang, VWS, OCW, aanvragers, deelnemende organisaties, de interventiepartners en potentiële aanvragers)	Paragraaf 4.1	De subsidieregeling Meer uren werkt! is in het leven geroepen omwille van het Nationaal Groeifonds. Deze betrokkenheid van het Groeifonds heeft aanzienlijke invloed gehad op de vormgeving van de regeling. Het heeft er onder andere toe geleid dat er al een selectie van interventies is die direct toegepast kunnen worden in de praktijk. Daarnaast is er vanuit het oogpunt van het ontwikkelen van een breed gedragen voorstel een consortium van belanghebbende partijen opgericht. Consortiumleden hadden niet altijd het gevoel dat er voldoende werd gedaan met de input die zij leverden. Daarnaast was het verwachtingsmanagement richting consortiumleden niet optimaal, omdat zij in de veronderstelling waren dat zij een voorkeurspositie zouden krijgen.
a. Hoe sluit de regeling aan bij de behoeften van de (potentiële-) aanvragers, de deelnemende organisaties en de interventiepartners?	Paragraaf 3.3	De regeling sluit goed aan bij de vraagstukken die spelen in de sectoren zorg, onderwijs en kinderopvang. Respondenten waarden het dan ook dat de regeling hier aandacht aan besteedt en vinden dat de regeling goed aansluit bij de vraagstukken die spelen in hun sector. De keerzijde hiervan is dat veel potentiële aanvragers ook zelf al bezig zijn met het onderzoeken van de deeltijdfactor. Daarnaast is er sprake van een zekere mate van concurrentie van andere subsidieregelingen waardoor er geen behoefte was aan deelname aan Meer uren werkt!.
b. Hoe is de voorlichtingscampagne verlopen?	Paragraaf 4.2	Om informatie te verzamelen over de regeling maakten potentiële aanvragers voornamelijk gebruik van de voorlichtingsbijeenkomsten georganiseerd door AV en de website van UVB. (Niet-)aanvragers beoordelen deze informatievoorziening met een voldoende. Voor beide tijdvakken kwam de communicatie vrij laat op gang – ongeveer twee maanden vóór opening van het tijdvak. Deze periode tussen aankondiging en opening van de tijdvakken was voor veel potentiële aanvragers te kort om een aanvraag te overwegen en voor te bereiden. Ook was de communicatie over het bekendmaken van de regeling voornamelijk gericht op partijen uit het consortium, waardoor organisaties daarbuiten vaak pas na sluiting van het eerste tijdvak leerden over de regeling.

<p>i. Op welke wijze is het veld betrokken geweest bij de voorbereidingen, waaronder de ontwikkeling van de interventies (bijvoorbeeld via de interventietafels georganiseerd door Universiteit Utrecht)? Op welke wijze is met hen gecommuniceerd?</p>	<p>Paragraaf 4.1</p>	<p>Er is een consortium opgericht bestaande uit brancheorganisaties, werkgevers- en werknemersorganisaties, O&O-fondsen, kennisinstituten en relevante departementen van VWS en OCW. Daarnaast stond de regeling zowel voor aanvang van het eerste als het tweede tijdvak open voor internetconsultatie en zijn suggesties die daaruit zijn voortgekomen meegenomen in de (aangepaste) regeling.</p>
<p>ii. Welke methoden van voorlichting en informatievoorziening waren het meest effectief voor het stimuleren van het indienen van aanvragen?</p>	<p>Paragraaf 4.2</p>	<p>De regeling is via uiteenlopende kanalen bekend gemaakt, waarbij het consortium het belangrijkste middel is geweest. Potentiële aanvragers hebben voornamelijk gebruik gemaakt van de website van UVB en de voorlichtingsbijeenkomsten om informatie te verzamelen over de subsidieregeling.</p>
<p>c. Welke factoren hebben een rol gespeeld bij de beslissing om wel dan wel geen aanvraag in te dienen? i. In de regeling gelegen factoren, zoals bijvoorbeeld: doelgroep definitie, subsidiabele activiteiten, typen interventies, voorfinanciering, verantwoordingseisen, voorwaarden deelname/inhuur interventiepartner, subsidiabele kosten, wetenschappelijke randvoorwaarden in verband met het aan de regeling gekoppelde onderzoek. ii. Externe ontwikkelingen en factoren, zoals bijvoorbeeld: krapte arbeidsmarkt, nationale beleidsontwikkeling zoals andere subsidieregelingen.</p>	<p>Paragraaf 3.3 en 3.4</p>	<p>De voornaamste reden voor aanvragers om deel te nemen aan de regeling is dat de regeling goed aansluit bij de vraagstukken die spelen in hun sector. Ook voor deelnemende organisaties was dit de belangrijkste reden om deel te nemen. Interventiepartners besloten met name om deel te nemen omdat de regeling aansluit bij hun expertise. Voor niet-aanvragers speelden een aantal zaken die ertoe leidden dat zij geen aanvraag hebben ingediend. Ten eerste waren er veel andere subsidieregelingen waarvoor zij een aanvraag in konden dienen, met als gevolg dat die regelingen prioriteit kregen. Daarnaast waren de eisen van het wetenschappelijk onderzoek voor veel potentiële aanvragers een te hoge drempel om deel te nemen. Ook de korte periode tussen aankondiging en opening van het tijdvak was een reden om geen aanvraag in te dienen, omdat potentiële aanvragers hierdoor niet genoeg tijd hadden om besluitvormingsprocessen te doorlopen en de aanvraag voor te bereiden.</p>
<p>d. Welke activiteiten hadden de aanvragers willen uitvoeren in hun project waar zij op basis van de regeling nu geen mogelijkheden toe zagen? Is contact gezocht met de Universiteit Utrecht en/of de beleidsdirectie om te bespreken of de gewenste activiteiten mogelijk zijn?</p>	<p>Paragraaf 3.4</p>	<p>Uit de evaluatie blijkt dat de doelgroep positief is over de interventies. Er zijn dan ook geen alternatieven aangedragen als mogelijke interventies voor toekomstige tijdvakken. Hierover is dus ook geen contact geweest met de Universiteit Utrecht of AV. (Niet-)aanvragers geven wel aan dat zij graag combinaties van interventies hadden gewild.</p>
<p>Uitvoering</p>		
<p>2. Hoe is het aanvraagproces verlopen? Wat ging goed en wat kan beter? (vanuit perspectief (potentiële) aanvragers, de beleidsdirectie, deelnemende organisaties en DSU/UVB)</p>	<p>Paragraaf 4.3</p>	<p>Het aanvraagproces is over het algemeen goed verlopen. Met name bij aanvragers die minder ervaring hebben met het aanvragen van subsidies werden wat moeilijkheden ondervonden. Meestal was echter duidelijk welke informatie ingediend moest worden en de digitale formats waren goed bruikbaar. De voorbereiding op het doen van een aanvraag kost echter vrij veel tijd. Door de beperkte periode tussen de aankondiging en opening van de tijdvakken, was de voorbereiding voor veel aanvragers krap, wat ook een reden was voor een aantal potentiële aanvragers om af te zien van het doen van een aanvraag.</p>

<p>3. Hoe verloopt de samenwerking? (vanuit perspectief DSU/UVB, AV, aanvragers, deelnemende organisaties en de interventiepartners).</p>		<p>Op het moment van de evaluatie werden de gehonoreerde aanvragen in uitvoering genomen en werd dus vorm en inhoud gegeven aan de samenwerking tussen aanvrager, deelnemende organisaties en interventiepartner. Bij sommige heel recente aanvragen moesten deelnemende organisaties nog geïnformeerd en gemobiliseerd worden.</p>
<p>4. Hoe verloopt de samenwerking tussen direct betrokkenen en de beleidsdirectie en DSU/UVB? (vanuit perspectief aanvragers, beleidsdirectie en DSU/UVB)</p>	<p>Paragraaf 4.1, en 4.3</p>	<p>De communicatie tussen aanvragers en DSU/UVB verloopt goed. Dit geldt zowel in de aanloop naar een aanvraag als na honorering of afwijzing van een aanvraag. Aanvragers weten waar zij terecht kunnen met vragen en waarderen de vraagbaakfunctie van UVB. Ze vinden het positief dat ze snel reactie ontvangen op vragen. De vragenbrief die vanuit UVB naar aanvragers is gestuurd is in de praktijk goed hanteerbaar en levert voor UVB de juiste aanvullende informatie op om tot een finale beoordeling van de aanvraag te komen. De redenen voor afwijzing zijn goed gecommuniceerd vanuit UVB, waarvoor ook begrip bestond bij de afgewezenen. Samenwerking tussen (mogelijke) aanvragers en beleidsdirectie verliep voornamelijk via het consortium. (Niet-)aanvragers die betrokken waren bij het consortium hadden over het algemeen het gevoel dat er wel naar hen werd geluisterd, maar dat er niet veel werd gedaan met hun input.</p>
<p>5. Zijn er signalen van knelpunten of onbedoelde effecten die zich in de (uitvoerings)praktijk voor kunnen doen? En waar hangen die mee samen? (vanuit perspectief DSU/UVB, beleidsdirectie, (potentiële) aanvragers, deelnemende organisaties en de interventiepartners).</p>	<p>Paragraaf 3.3, hoofdstuk 5</p>	<p>Uit de evaluatie blijkt dat er rekening gehouden moet worden met tussentijdse uitval van werknemers waardoor het risico bestaat dat niet voldaan wordt aan minimaal twee ingevulde enquêtes en dat – wanneer er geen buffer wordt aangehouden of anderszins gecompenseerd wordt – de minimale aantallen voor beide onderzoeksgroepen (interventie- en controlegroep) niet gehaald worden. Dit kan tot korting op de subsidie en dus vrijval van subsidiemiddelen leiden. Bovendien heeft het een negatieve impact op de realisatie van streefwaarden zoals die voor het wetenschappelijk onderzoek zijn geformuleerd.</p>
<p>Tussentijdse resultaten</p>		
<p>6. Hoeveel aanvragen zijn ingediend (per interventie/activiteit en per sector)?</p>	<p>Paragraaf 3.1</p>	<p>In de eerste twee tijdvakken zijn 14 aanvragen ingediend. Hiervan zijn 11 aanvragen gehonoreerd en 2 afgewezen. Eén aanvrager heeft zich teruggetrokken. Alle drie de doelsectoren zijn vertegenwoordigd in de aanvragen. Vanuit de zorg zijn zes aanvragen gehonoreerd, in de kinderopvang drie en in het onderwijs twee. Alle interventies zijn minstens één keer gehonoreerd, waarbij 'Het goede gesprek' al drie keer is gehonoreerd en daarmee niet meer gekozen kon worden in het derde tijdvak.</p>

7. Hoeveel subsidie is aangevraagd (per interventie/activiteit en per sector)?	Paragraaf 3.2 (berekeningen op basis van schema 3.5)	Van het beschikbaar gestelde subsidiebudget van €6,6 miljoen, is in totaal €3.830.111 aangevraagd door de 14 aanvragers. Met de 11 gehonoreerde aanvragen is een subsidie van €2.989.001 gemoeid. Verdeeld over de sectoren gaat dit bij de kinderopvang om €1.047.670, bij zorg & welzijn om €1.758.113 en in het onderwijs om €183.695. Met uitzondering van de aanvragen uit de onderwijssector is ongeveer het maximaal beschikbare subsidiebedrag per aanvraag aangevraagd. Voor 'Het goede gesprek' is het subsidieplafond nagenoeg bereikt; hierbij is €1.046.670 gemoeid. Bij de andere interventies is nog wel ruimte voor nieuwe aanvragen. Bij 'Herstructurering van taken' is €688.301 gemoeid, bij 'Oudervriendelijke organisaties' €419.371, bij 'Roostersessies' €347.951, bij 'Mantelzorgvriendelijke organisaties' €318.914, bij 'Combinatiebanen' €93.171 en bij 'Financiële inzichten' €74.623.
8. Welk deel van de aangevraagde subsidie is begroot voor HR-ondersteuning vanuit de deelnemende organisatie of voor HR-ondersteuning verzorgd door een interventiepartner?	Paragraaf 3.2	Zeven aanvragers hebben HR-ondersteuning vanuit de deelnemende organisaties aangevraagd. Drie aanvragers maken gebruik van externe HR-ondersteuning. Bij één aanvraag zijn geen kosten voor HR begroot, omdat dit geen onderdeel is van de subsidie voor de interventie 'Financiële inzichten'.
9. Hoeveel deelnemende organisaties of locaties zijn betrokken per aanvraag?	Paragraaf 3.1	Bij zes aanvragen uit de zorg en de kinderopvang zijn in veel gevallen het maximum aantal deelnemende organisaties betrokken, waarbij het aantal deelnemende organisaties dus gelijk is aan het vereiste aantal onderzoekslocaties. In de zorg zijn daarnaast drie aanvragen waarbij het aantal deelnemende organisaties onder tien ligt. Dit betekent dat bij die aanvragen enkele organisaties met meerdere locaties deel zullen nemen. Vooralsnog is nog geen selectie gemaakt van de deelnemende organisaties in de onderwijsaanvragen.
10. Wat is het verwachte aantal deelnemers (inclusief voor de controlegroepen) per aanvraag (met verdeling over deelnemende organisaties of locaties)? Is er een ruime buffer ten aanzien van de verplichte minimumaantallen deelnemers?	Paragraaf 3.1	Bij de aanvragen in de kinderopvang is sprake van zeer ruime buffers om eventuele uitvallers op te vangen en te kunnen voldoen aan de verplichte minimumaantallen. In de zorg is hier in de aanvraag geen rekening mee gehouden en is het verwachte aantal deelnemers gelijk aan het minimum. In de aanvragen uit de onderwijssector is nog geen inschatting gemaakt van het verwachte aantal deelnemers.

Lessen		
<p>11. Zijn er aanpassingen in de regeling of de uitvoering van de regeling nodig om ervoor te zorgen dat de doelstellingen van de regeling beter gerealiseerd kunnen worden?</p>	<p>Hoofdstuk 5</p>	<p>Er zijn een aantal aanpassingen die kunnen bijdragen aan het realiseren van de doelstellingen. Om meer aanvragers te werven kan ervoor gekozen worden om de interventies open te stellen voor andere sectoren, zoals nu al het geval is voor interventie 6 en 7. Daarnaast kan overwogen worden om ook in de sectoren zorg en kinderopvang individuele werkgevers te laten fungeren als aanvrager, zoals nu al kan in het onderwijs. Een andere optie is om meer flexibiliteit toe te staan in het aantal vereiste onderzoekslocaties door ook grotere of kleinere aanvragen te honoreren. Om te garanderen dat er voldoende onderzoeksdata verkregen wordt, is het daarnaast belangrijk om te bevorderen dat aanvragers ruime buffers aanhouden bij het aantal deelnemende werknemers. Als laatste dient duidelijk gecommuniceerd te worden dat deelnemende organisaties vrij zijn om het forfaitaire bedrag voor HR-ondersteuning vrij te besteden.</p>
<p>12. Welke procesmatige en inhoudelijke aanbevelingen kunnen gedaan worden voor verbetering van het toekomstige tijdvak?</p>	<p>Hoofdstuk 5</p>	<p>Er zijn een paar aanpassingen die gedaan kunnen worden om een toekomstig tijdvak te verbeteren. De belangrijkste overweging is om het tijdvak zo vroeg mogelijk aan te kondigen zodat potentiële aanvragers voldoende tijd hebben om interne besluitvormingsprocessen te doorlopen en de aanvraag voor te bereiden. Daarnaast kan de communicatie naar partijen buiten het consortium geïntensiveerd worden zodat zij ook voldoende op de hoogte gesteld worden van het nieuwe tijdvak. In deze communicatie kan gebruik gemaakt worden van ervaringen die tot nu toe zijn opgedaan in lopende interventies door het delen van 'good practices'. Indien wordt besloten om de regeling aan te passen, is het belangrijk om relevante partijen uit het consortium en vakdepartementen op tijd te betrekken en ruimte te bieden voor inspraak.</p>
<p>13. Welke andere typen beleidsinstrumenten (dan het subsidie-instrument) kunnen eventueel overwogen worden om deelname aan wetenschappelijk onderzoek naar de effectiviteit van interventies te realiseren? In hoeverre is er draagvlak voor deze alternatieve instrumenten bij de doelgroep van de regeling en in hoeverre doen zich hierbij verschillen voor naar sector?</p>	<p>Paragraaf 4.1</p>	<p>In de aanloop naar de subsidieregeling is binnen het ministerie van SZW het instrument aanbesteding van een opdracht overwogen. In gesprekken met sleutelpersonen is gevraagd naar mogelijke andere alternatieven. Hieruit zijn echter geen concrete suggesties voortgekomen die vervolgens breder getoetst konden worden bij de doelgroep. De aangedragen bouwstenen zijn echter breed toepasbaar indien wordt besloten om op andere wijze deelname aan wetenschappelijk onderzoek ten behoeve van het vergroten van de deeltijdfactor te bevorderen.</p>

Colofon

Bureau Bartels B.V.
Postbus 318
3800 AH Amersfoort
Stationsplein 13A
3818 LE Amersfoort

www.bureaubartels.nl
info@brtls.nl
033 - 4792020